

Turizam i geografska obilježja Novog Zelanda

Mitrović, Nensi

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:931846>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-23**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
PREDDIPLOMSKI INTERDISCIPLINIRANI STUDIJ
KULTURA I TURIZAM

NENSI MITROVIĆ

TURIZAM I GEOGRAFSKA OBILJEŽJA NOVOG ZELANDA

Završni rad

Pula, 2023.

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
PREDDIPLOMSKI INTERDISCIPLINIRANI STUDIJ
KULTURA I TURIZAM

NENSI MITROVIĆ

TURIZAM I GEOGRAFSKA OBILJEŽJA NOVOG ZELANDA

Završni rad

JMBAG: 0303083401 5, redoviti student

Studijski smjer: Kultura i turizam

Predmet: Turistička geografija svijeta

Znanstveno područje: Interdisciplinarno

Znanstveno polje: Interdisciplinarno

Znanstvena grana: Društvena geografija

Mentor: Doc. dr. sc. Nikola Vojnović

Pula, ožujak 2023.

Sadržaj

UVOD	1
1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ NOVOG ZELANDA	3
1.1. Prometno geografski položaj	3
1.2. Turističko geografski položaj	5
2. PRIRODNA ATRAKCIJSKA OSNOVA	7
2.1. Geomorfološka obilježja.....	7
2.2. Klimatska obilježja	8
2.3. Hidrogeografska obilježja.....	10
2.4. Flora i fauna.....	12
2.5. Odabrani nacionalni parkovi	14
2.5.1. Nacionalni park Fiordland.....	14
2.5.2. Nacionalni park Tongariro	15
2.5.3. Nacionalni park Mount Cook	16
2.6. Ostale prirodne turističke atrakcije.....	17
2.6.1. Šuma Waipoua.....	18
2.6.2. Queenstown, južni otok	18
2.6.3. Rotorua, sjeverni otok	19
3. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA	21
3.1. Kulturno povijesna baština	21
3.2. Maorska kultura	23
3.3. Manifestacije	24
3.4. Muzeji.....	26
4. ODABRANE DESTINACIJE.....	29
4.1. Auckland.....	29
4.2. Wellington	31
4.3. Christchurch.....	34
4.4. Hamilton- Kirikiriroa.....	36
5. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA	41
5.1. Vrste kapaciteta	41
5.2. Turistički dolasci i noćenja.....	41
ZAKLJUČAK	44
LITERATURA	46

SAŽETAK.....	50
ABSTRACT.....	51

UVOD

Novi Zeland je otočna država u južnom Pacifiku koja se nalazi otprilike 2000 km jugoistočno od Australije. Sastoji se od dva glavna otoka, Sjevernog otoka i Južnog otoka, te nekoliko manjih otoka, uključujući Cookove otoke, Niue i Tokelau. Glavni grad Novog Zelanda je Wellington, a najveći grad Auckland. Novi Zeland ima raznoliku klimu, od suptropske na Sjevernom otoku do hladnije oceanografske klime na Južnom otoku. Zemlja je poznata po svojoj prirodnoj ljepoti, uključujući planinske lance, vulkane, jezera, rijeke i obalu.

Gospodarstvo Novog Zelanda je raznoliko, s glavnim sektorima kao što su poljoprivreda, turizam, izvoz mliječnih proizvoda, šumarstvo, ribarstvo i informacijska tehnologija. Novi Zeland također se smatra zemljom koja teži očuvanju okoliša i održivom razvoju. Novi Zeland ima bogato kulturno nasljeđe koje čine Maori, novozelandski autohtoni narod te europski i međunarodni imigranti. Maori igraju važnu ulogu u društvu i kulturi Novog Zelanda, što se ogleda u umjetnosti, glazbi, plesu i jeziku. Engleski je službeni jezik, ali se također govori maorski i još nekoliko drugih jezika. Novi Zeland se smatra jednom od najgostoljubivijih zemalja na svijetu, s prijateljskim i otvorenim ljudima. Zemlja je popularno turističko odredište zbog svojih prirodnih ljepota, atrakcija, avanturističkih aktivnosti i kulturnih događanja. Novi Zeland također ima jaku sportsku kulturu, posebno u ragbiju, kriketu, košarci i košarci. Novozelandska nacionalna ragbijaška reprezentacija, pod nazivom All Blacks, smatra se jednom od najuspješnijih momčadi u povijesti sporta. Nedavno je Novi Zeland postao poznat i po uspješnoj borbi protiv Covida-19, jer se zemlja uspješno nosila s pandemijom i ograničila širenje virusa.

Tema ovog završnog rada je Turizam i geografska obilježja Novog Zelanda. Cilj ovog završnog rada je istražiti više o turizmu Novog Zelanda, te analizirati i istražiti geografski položaj Novog Zelanda, navesti i pojasniti prirodne i antropogene atrakcije koje ovu otočnu državu čine atraktivnom i zanimljivom posjetiteljima. Svrha rada je istaknuti koja su to geografska obilježja Novog Zelanda, odnosno poveznica turizma s geografskim obilježjima te države.

Tematika rada razrađena je u pet dijelova, odnosno od prvog do četvrtog poglavlja. U prvom poglavlju, pod nazivom "Geografski položaj Novog Zelanda", govori se o prometnom geografskom položaju Novog Zelanda i njegovom turističko geografskom položaju.

U drugom poglavlju čiji naslov glasi "Prirodna atrakcijska osnova", definirana su i obrazložena geomorfološka obilježja Novog Zelanda, klimatska obilježja i vegetacija, njegova hidrogeografska obilježja, flora i fauna, navedeni su Nacionalni parkovi kao prirodne atrakcije te ostale turističke prirodne atrakcije.

U trećem poglavlju govori se o antropogenoj atrakcijskoj osnovi s kojom će se objasniti i navesti kulturno povijesna baština, maorska kultura te će se navesti i objasniti manifestacije koje su poznate u Novom Zelandu.

U četvrtom poglavlju pod nazivom "Odabrane destinacije" navedeni su najveći gradovi Novog Zelanda i njihove atrakcije koje privlače turiste sa svih dijelova zemlje.

Prilikom izrade rada korištene su sljedeće metode: analize i sinteze, apstrakcije i komparacije. Od izvora podataka najviše su korištene knjige i službene internetske stranice.

1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ NOVOG ZELANDA

Prirodne osnove geografskog prostora jedan su od elemenata o kojima ovise razvoj, pojava i proces turističkih aktivnosti. Već su u pojavnim oblicima turizma, koji se javljaju u antičkom razdoblju, pojedini elementi prirodne osnove predstavljali atrakciju te motiv putovanja i boravka turista izvan njihovog mjesta stalnog prebivališta i rada.¹

U nastavku ovoga poglavlja biti će navedeni i objašnjeni prometni i turistički položaj Novog Zelanda.

1.1. Prometno geografski položaj

Novi Zeland se nalazi u jugozapadnom Pacifiku, oko 2.000 km jugoistočno od Australije. Zemlja se sastoji od dva glavna otoka - Sjevernog i Južnog, koji su razdvojeni Cookovim tjesnacem, te nekoliko manjih otoka. Ukupna površina Novog Zelanda iznosi oko 268.000 km². Kao takva, prometna povezanost unutar zemlje i sa svijetom se odvija uglavnom zrakoplovima, trajektima, automobilima i autobusima.²

Geografski položaj Novog Zelanda čini ga otočnom državom s izuzetno dalekim i izoliranim položajem u odnosu na ostatak svijeta. To je također razlog zbog kojeg je zemlja razvila posebnu kulturu i specifičnu prirodu koja ju čini jedinstvenom u svijetu. Iako izoliran, Novi Zeland je zemlja koja ima dobro razvijenu infrastrukturu i prometnu povezanost, što omogućuje lako kretanje ljudi i robe unutar zemlje i sa svijetom. Uz to, zbog svog položaja Novi Zeland je također podložan utjecajima vremenskih neprilika, posebno tropskih ciklona koji se kreću kroz Južni Pacifik. Ove neprilike mogu imati značajan utjecaj na prometnu povezanost i uzrokovati kašnjenja u zračnom i pomorskom prometu.³ Zbog svog položaja Novi Zeland također ima veliki značaj u pomorskom prometu. Zemlja ima nekoliko važnih luka, kao što su Auckland, Wellington, Christchurch i Dunedin, koje su ključne za promet tereta i ljudi između Novog Zelanda i ostatka svijeta. Luka Auckland je najveća luka u zemlji i služi kao važno čvorište za brodski promet između Novog Zelanda i Australije, Azije i Tihog oceana. Za putovanje između Sjevernog i Južnog otoka, glavna opcija je trajekt. Trajekt prevozi automobile i putnike preko Cookovog tjesnaca između gradova Wellington na Sjevernom otoku i Pictona na Južnom otoku.

¹ Vojnović, N., 2017.: Prirodna osnova i turizam, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula, str. 1.

² Bakarić Palička, S., 2003: Geografski atlas za srednje škole, Zagreb

³ Curić, Z., Glamuzina, N., Tvrтко – Opačić, V., 2013: Geografija turizma, Zagreb

Trajektne linije također pružaju turističke usluge poput panoramskih vožnji uz obalu i obilazaka zaljeva.⁴

Zračni promet je jedan od glavnih načina povezivanja Novog Zelanda sa svijetom. Glavna zračna luka je Auckland Airport na Sjevernom otoku, dok se na Južnom otoku nalazi glavna luka Christchurch Airport. Također postoje i druge zračne luke na oba otoka poput Wellingtona, Queenstowna i Dunedina koje omogućuju promet putnika i tereta između različitih gradova u zemlji.⁵ Unutar zemlje najpopularniji način prijevoza je automobil ili autobus. Novi Zeland ima dobro razvijenu mrežu cesta koja povezuje gradove i manja mjesta na oba otoka. Putovanje autobusom također je popularna opcija s nekoliko tvrtki koje nude usluge prijevoza putnika diljem zemlje. Osim toga, postoje i željezničke linije koje povezuju neke od većih gradova, poput Aucklanda i Wellingtona. Sveukupno, Novi Zeland ima dobru prometnu povezanost, koja omogućuje putnicima da se lako kreću unutar zemlje i sa svijetom.⁶

Slika 1. Geografski položaj Novog Zelanda

Izvor: Geografski položaj Novog Zelanda < www.worldatlas.com/ > (Posjećeno: 28. veljače 2023.)

⁴ Christensen, C., & Jenks, S. (2002). New Zealand: A Geographical Introduction. Routledge

⁵ IBID

⁶ McLean, R. F. (2016). The geography of transport systems in New Zealand. Springer.

1.2. Turističko geografski položaj

Turistički geografski položaj Novog Zelanda je iznimno važan za razvoj turizma u zemlji. Zbog svog izoliranog položaja, Novi Zeland ima vrlo važnu ulogu u prometu tereta i ljudi između Južne Pacifičke regije i ostatka svijeta. Zračni i morski promet su ključni za gospodarski razvoj zemlje, a veliki broj turista dolazi u Novi Zeland kako bi istražili njegove prirodne ljepote i jedinstvenu kulturu. Kao otočna zemlja, Novi Zeland ima posebnu prirodnu baštinu koja je značajna za očuvanje globalne bioraznolikosti. Ova bioraznolikost uključuje šume, planine, vulkane, jezera, rijeke i obale koje su važne za ekosustav Južnog Pacifika. Stoga je Novi Zeland posebno osjetljiv na utjecaje prometne infrastrukture na okoliš i trudi se razvijati održivi promet koji će smanjiti negativne utjecaje na prirodu.⁷

Novi Zeland je poznat po svojoj prekrasnoj prirodi, koja uključuje planine, vulkane, rijeke, jezera, šume i obale. Ova prirodna raznolikost privlači veliki broj turista iz cijelog svijeta koji žele istražiti jedinstvenu prirodu i ljepote Novog Zelanda. Južni otok Novog Zelanda ima alpski krajolik koji privlači mnoge planinare i skijaše. Glavni planinski lanac, južni Alpi, uključuje neke od najviših planina Novog Zelanda, uključujući Aoraki/Mount Cook, najviši vrh zemlje. Južni otok također je poznat po fjordovima, koji su stvorili ledenjaci tijekom posljednjeg ledenog doba. Sjeverni otok Novog Zelanda, s druge strane, ima vulkansku aktivnost, koja je stvorila neke od najpoznatijih geotermalnih područja na svijetu, kao što su Rotorua i Taupo. Otok također ima brojne prekrasne plaže i uvale, kao i mnoge kulturne i povijesne atrakcije, poput Waitangi i Aucklanda.⁸

Važno je napomenuti da je Novi Zeland još uvijek relativno izolirana destinacija u odnosu na većinu drugih svjetskih turističkih destinacija, što ga čini privlačnim za one koji traže autentično iskustvo u prirodnom okruženju. Kao takav, turistički geografski položaj Novog Zelanda je iznimno važan za njegov turizam i igra ključnu ulogu u njegovom razvoju.⁹

Novi Zeland ima i neke od najvećih nacionalnih parkova na svijetu, poput Fiordland National Park i Tongariro National Park, koji su privlačni za ljubitelje prirode i avanturiste. Ovi parkovi nude mnoge aktivnosti, poput planinarenja, skijanja, raftinga, ribolova i kajakaštva, a

⁷ Sharpley, R. (2010). Tourism and sustainable development: exploring the theoretical divide. *Journal of sustainable tourism*, str. 1.-5.

⁸ Scott, M. (2010). Adventure tourism in New Zealand. *Geography*, str. 23-29.

⁹ Christensen, C., & Jenks, S. (2002). *New Zealand: A Geographical Introduction*. Routledge.

istovremeno pružaju priliku za promatranje divljih životinja i ptica.¹⁰ O njima će se nešto detaljnije reći u sljedećem poglavlju u nastavku rada.

Turistička industrija u Novom Zelandu je vrlo razvijena, a najviše se fokusira na ekoturizam, avanturistički turizam i kulturni turizam. Mnoge turističke tvrtke nude aktivnosti poput bungee jumpinga, helikopterskih obilazaka, jet skijanja i ronjenja, koje privlače avanturiste iz cijelog svijeta. Kulturni turizam uključuje posjete Maorskim selima i sudjelovanje u tradicionalnim plesovima i ceremonijama, što turistima omogućuje da upoznaju bogatu kulturu i povijest Novog Zelanda.¹¹

Kao otočna zemlja, prometni pristup Novom Zelandu može biti ograničen i skup, ali postoje mnoge zračne luke širom zemlje, koje služe domaćim i međunarodnim letovima. Mnoge kružne linije također posjećuju Novi Zeland, a luke poput Aucklanda, Wellingtona i Dunedina su popularne destinacije.¹²

Ukratko, turistički geografski položaj Novog Zelanda ima veliki utjecaj na turističku industriju zemlje, koja se temelji na prirodnom okruženju, avanturističkim aktivnostima i bogatoj kulturi. Novi Zeland je jedinstvena turistička destinacija koja privlači ljude iz cijelog svijeta koji traže nezaboravna iskustva u jedinstvenom prirodnom okruženju, a njegov prometni geografski položaj ima značajan utjecaj na prometnu povezanost, gospodarstvo, turizam i okoliš zemlje.

¹⁰ Robertson, H. A., Dowding, J. E., Elliott, G. P., Hitchmough, R. A., Miskelly, C. M., O'Donnell, C. F., ... & Taylor, G. A. (2017). Conservation status of New Zealand birds, 2016. New Zealand Threat Classification Series, str. 19.

¹¹ Scott, M. (2010). Adventure tourism in New Zealand. *Geography*, str. 23.-29.

¹² McLean, R. F. (2016). The geography of transport systems in New Zealand. Springer, str. 25.-42.

2. PRIRODNA ATRAKCIJSKA OSNOVA

Prirodna osnova sastoji se od određenih elemenata koje se definiraju kao njezine temeljne sastavnice, kao što su: reljef, klima, tlo, vode na kopnu i mora, flora i fauna. To su elementi koji su glavni turistički resursi, odnosno atraktivnosti, te najviše privlače posjetitelje. U ovom poglavlju navesti će se geomorfološka obilježja, klimatska obilježja i vegetacija, hidrografska obilježja, te flora i fauna.¹³

2.1. Geomorfološka obilježja

Pomicanje velikih ploča Zemljine kore, prije oko 300 do 360 milijuna godina, napravilo je specifičan niz i oceanske jarke. Nakon toga je uslijedilo tektonsko pomicanje postojećih sedimentnih stijena koje danas čine tri četvrtine kopnene površine Novog Zelanda. Ovaj period trajao je oko 250 milijuna godina i tipičan je po izbrazdanim oceanskim sedimentnim i vulkanskim stijenama. Erozijska i kontinuirano pomicanje tektonskih ploča, uz neprestane vulkanske aktivnosti na sjevernom otoku, uvelike su utjecali na krajobraz otoka. Zahvaljujući spomenutim prirodnim silama danas Novi Zeland privlači posjetitelje zbog brojnih vulkana, termalnih područja i dojmljivim vulkanskim depresijama.¹⁴

Jasna linija vulkana, od kojih su neki još aktivni, proteže se južno od otoka Whakaari u zaljev Plenty, preko planine Putanaki (Edgecombe) i visoko aktivnih termalnih područja u i oko jezera Rotoura i Taupo. Taupo, najveće novozelandsko jezero, formirano je za vrijeme vulkanske eksplozije 186 g. poslije Krista i još uvijek ima aktivna termalna područja u blizini.¹⁵ Južno od jezera Taupo nalaze se otočni veliki vulkani Ngauruhoe, Tongariro, Ruapehu, te nešto manji Pihanga koji privuku pažnju posjetitelja.

Nešto dalje, jugozapadno, nalazi se vrh vulkanskog kratera planine Taranaki (Egmont). Vulkanskom aktivnošću, odnosno od ostataka vulkanskog kratera koji je ispunilo more, nastala je i današnja Wellingtonska luka, Port Nicholson. I drugi dijelovi Sjevernog otoka imaju dokaze o vulkanskoj aktivnosti: u Aucklandu postoji više od 50 vulkanskih vrhova, uključujući većinu njegovih poznatih brda koji se izdižu iznad nizina (One Tree Hill, Mt. Eden, itd.). Sjeverni otok ima neke dijelove brda i planina nastalih boranjem i izdizanjem: dijelovi planina Taraura i Ruahine u južnom dijelu otoka. U središtu Sjevernog otoka smještena je visoravan.¹⁶ Važno je

¹³ Prema: Vojnović, N., 2017.: Prirodna osnova i turizam, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula

¹⁴ Službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/volcanic-and-geothermal/> > (Posjećeno: 15. veljače 2023.)

¹⁵ Turner, P., et al., 1998: New Zealand, str. 47.

¹⁶ Šegota, T., 2000: Geografija Australije i Oceanije, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb

prevladavajućih vjetrova, kontrast u klimi od zapada prema istoku oštriji je od kontrasta od sjevera prema jugu.¹⁸

Promjene u nadmorskoj visini čine složen obrazac temperaturnih varijacija, posebno na Južnom otoku, ali mogu se napraviti neke generalizacije za uvjete na razini mora. Prosječni sezonski i dnevni temperaturni raspon je oko 10 ° C. Varijacija srednje mjesečne temperature od sjevera do juga je oko 6 ° C. U većini dijelova zemlje dnevne najviše temperature ljeti su iznad 21 ° C, povremeno prelaze 27 ° C na sjeveru, dok su zimske dnevne temperature u cijeloj zemlji rijetko ispod 10°C. Oborina je najviše u područjima kojima dominiraju planine izložene prevladavajućim zapadnim i sjeverozapadnim vjetrovima. Iako se prosječna godišnja količina padalina kreće od sušnih 12 inča (300 mm) u Središnjem Otagu do čak 6 400 mm u Južnim Alpama, za cijelu zemlju to je tipično za zemlje umjerenog pojasa - 25–60 inča (635–1.520 mm), obično se pouzdano šire tijekom cijele godine. Snijeg je čest samo u planinskim predjelima, ali zimi je mraz čest u unutrašnjosti dolina. Vлага se na obali kreće od 70 do 80 posto, a u unutrašnjosti je općenito niža za 10 posto. U zavjetrini Južnih Alpi, gdje je izražen učinak fehna (topli, suhi vjetar zavjetrinskih padina planina), vlažnost zraka može postati vrlo niska. Tipovi vegetacije koje uspijevaju na Novom Zelandu su miješana šuma bjelogorice, također rasprostranjenost bukove šume, na istočnom dijelu otoka. Sjeveroistočni dio središnjeg područja, gdje su vulkani, karakteristično je po obilju papratišta i šikarom. Ovaj fenomen može se povezati sa vulkanima i geotermalnim područjima koje pogoduju razvoju ovakvog tipa vegetacije. Kao poseban tip vegetacije za Novi Zeland može se izdvojiti kauri –bor.¹⁹

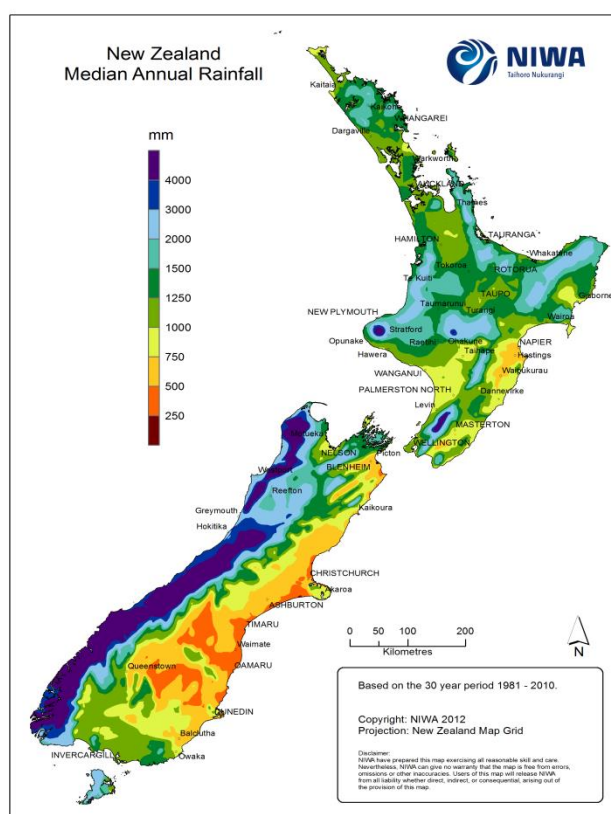
Očekuje se da će klimatske promjene u 21. stoljeću utjecati na temperaturu i oborine na Novom Zelandu, iako se očekuje da će te promjene biti umjerenije u usporedbi s globalnim promjenama. Prema scenarijima umjerenih i visokih emisija ugljika, klimatski modeli predviđaju da će Sjeverni otok podnijeti najznačajnije promjene prosječne temperature, porast od 2–4°C, dok se očekuje da će Južni otok dobiti veće količine zimskih kiša.²⁰

¹⁸ Klimatske promjene prema: Strzepek, K. M., & Yohe, G. W. (2016). Climate change and the geographic distribution of water resources: implications for New Zealand's economy

¹⁹ IBID, str. 599.-612.

²⁰ Tait, A., & Duncan, R. P. (2018). Current and projected future climatic suitability of habitat for threatened coastal birds in New Zealand. PeerJ,

Slika 3. Klimatska mapa Novog Zelanda

Izvor: Klimatska mapa Novog Zelanda < <https://hr.maps-new-zealand-nz.com/novi-zealand-geografija-karti> > (Posjećeno: 28. veljače 2023.)

2.3. Hidrogeofska obilježja

Što se tiče vode, Novi Zeland je ima u sve tri agregatna stanja, od rijeka koje teku, oceana, jezera, do geizira koji emitiraju vruću paru i termalnu vodu. Stanovnici ga uglavnom koriste u dvije svrhe, a to je za gospodarstvo i kao turističku atrakciju.²¹

Sjeverna obala jezera Taupo pruža dovoljno prostora za gospodarske aktivnosti i šumarstvo. Dalje prema sjeveru nalaze se riječne terase koje zahvaljujući izuzetno plodnom tlu pružaju mogućnost za razvoj poljoprivrede i stočarstva. Središnje mjesto na ovom području je Auckland sa dubokim lukom na istoku i plitkim lukom na zapadu.²² Jezero Taupo i luke u Aucklandu, osim gospodarskog, imaju i izražen turistički značaj. Jezero zbog svoje prirodne ljepote i

²¹ Strzepek, K. M., & Yohe, G. W. (2016). Climate change and the geographic distribution of water resources: implications for New Zealand's economy. *Climatic Change*,

²² McLean, R. F. (2016). *The geography of transport systems in New Zealand*. Springer

veličine, a Auckland zbog dvije luke ima mogućnost razvoja nautičkog turizma. Na Novom Zelandu postoji više od 425 000 km rijeka i potoka te oko 4000 jezera i preko 200 podzemnih vodonosnika. Godišnji protok vode iznosi 145 milijuna litara po osobi. Pouzdana opskrba dobrom vodom važna je ekonomska prednost za Novi Zeland, ali kvaliteta i dostupnost opadaju. Na Novom Zelandu postoji 3.820 jezera površine veće od jednog hektara, različitih su vrsta i podrijetla. Mnoga jezera u središnjem području Sjevernog otoka su jezera s vulkanskim kraterima, dok većinu jezera u blizini južnih Alpa urezuju ledenjaci. Rezervoari za hidroelektrane česti su u Južnom Canterburyju, Središnjem Otagu i duž rijeke Waikato. Na Novom Zelandu kartirano je preko 180 000 kilometara rijeka, najdulja je rijeka Waikato, duga 425 kilometara, a najveća je rijeka Clutha s prosječnim protokom od 533 kubična metra u sekundi. Novi Zeland ima mnogo izvanrednih slapova, od kojih neke turisti redovito posjećuju. Vodopad Huka na rijeci Waikato jedan je od takvih vodopada. Slapovi Sutherland općenito se smatraju najvišim vodopadom na Novom Zelandu, visokim 580 metara, ali Browne Falls pada 619 m ili 836 m, ovisno o izvoru. Slapovi Maruia na rijeci Maruia relativno je novi vodopad stvoren kao rezultat potresa M29 1929. godine.²³

Slika 4. Rijeka Waikato (najdulja rijeka Novog Zelanda)

Izvor: Rijeka Waikato < <https://www.rnz.co.nz/news/national/420271/agreement-to-take-more-water-from-waikato-river-reached> > (Posjećeno: 21. ožujka 2023.)

²³ Tait, A., & Duncan, R. P. (2018). Current and projected future climatic suitability of habitat for threatened coastal birds in New Zealand. PeerJ

2.4. Flora i fauna

Kao i druge regije odvojene od ostatka svijeta tijekom dugog razdoblja, Novi Zeland je razvio zasebnu floru. Oko 75% autohtone flore jedinstveno je i uključuje neke od najstarijih biljnih oblika na svijetu.²⁴

Biljke cvjetnice, četinjače, paprati, likopodi i drugi vaskularni traheofiti koji čine velik dio kopnene vegetacije pokazuju afinitete s biljkama malajske regije, što podupire teoriju drevnog kopnenog mosta između dviju regija. Više od 250 vrsta zajedničko je i Australiji i Novom Zelandu. Antarktički element, koji obuhvaća više od 70 vrsta povezanih s oblicima u flori Južne Amerike i otoka Južnog oceana, od velikog je interesa za botaničare. Bor kauri, koji se danas nalazi samo u dijelovima sjevernog otoka, više od jednog stoljeća svjetski je poznat po svojoj drvenoj građi. Rimu i totara također su drveća. Ostala stabla uključuju pohutukawa i druge vrste rata i kowhai (Slika 5.). Novozelandski lan, nekada od velike važnosti u maorskom gospodarstvu, nalazi se na močvarnim mjestima. Podrast u vlažnim šumama uglavnom se sastoji od paprati, kojih ima 145 vrsta; oblače većinu stabala i grana drveća, a papratnjače čine dio lišća. Tussock trava javlja se na svim planinama iznad linije grmlja i na velikim površinama na Južnom otoku.²⁵

Slika 5. Kowhai novozelandski nacionalni cvijet

Izvor: Kowhai < <https://theculturetrip.com/pacific/new-zealand/articles/kowhai-11-facts-about-new-zealands-national-flower/> > (Posjećeno: 15. ožujka 2023.)

²⁴ Službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/nature-and-wildlife/> > (Posjećeno 15. veljače 2023.)

²⁵ IBID

Osim tuljana i dvije vrste šišmiša, Novi Zeland nema autohtonih kopnenih sisavaca. Neki kopneni sisavci uvedeni na Novi Zeland postali su štetnici, poput zeca, jelena, svinje (danas divlje) i australskog oposuma. Morski sisavci uključuju kitove i dupine. Postoji velika raznolikost ptica, ukupno oko 250 vrsta, uključujući uzgojne i selice. Među neletačima ptica najzanimljiviji je kiwi (Slika 6.), novozelandski nacionalni simbol i jedina poznata ptica s nosnicama na vrhu novčanice umjesto u podnožju. Ostale karakteristične ptice su kea, planinska papiga i tui, prekrasna ptica pjevačica. Svi rodovi pingvina, osim jednog, zastupljeni su na Novom Zelandu. Nekoliko vrsta ptica, od kojih je najpoznatija pacifička boginja, migrira iz uzgajališta u polarnom krugu kako bi proljeće i ljeto proveli na Novom Zelandu. Mnogo je insekata koji ne lete i raznolikost malih oblika života.²⁶

Slika 6. Novozelandska ptica Kiwi

Izvor: Kiwi < <https://www.newzealand.com/au/10-best-places-to-see-kiwi-in-new-zealand/> >

(Posjećeno: 15. ožujka 2023.)

²⁶ Prema: Vujnović, D., ur., 1990: Veliki atlas životinja, Mladinska knjiga, Ljubljana – Zagreb

2.5. Odabrani nacionalni parkovi

Nacionalni parkovi Novog Zelanda zaštićena su prirodna područja kojima upravlja Odjel za zaštitu (DOC). Iako nacionalni parkovi sadrže neke od atraktivnijih krajolika Novog Zelanda, prvih nekoliko uspostavljenih bili su usredotočeni na planinske krajolike. Od 1980-ih fokus je bio na razvoju raznolikijih prikaza novozelandskih krajolika. Svi su parkovi kulturno značajni, a mnogi sadrže i povijesne značajke. Nacionalni park Tongariro jedno je od mjesta svjetske baštine koje imaju i kulturno i prirodno značenje, dok četiri nacionalna parka Južnog otoka čine Te Wahipounamu, drugo mjesto svjetske baštine. Trenutno postoji 13 nacionalnih parkova; 14. Nacionalni park Te Urewera, disestabiliran je 2014. godine.

Nacionalnim parkovima upravlja Odjel za zaštitu "u korist, uporabu i uživanje javnosti". Popularna su turistička odredišta, a tri desetine inozemnih turista tijekom boravka na Novom Zelandu posjeti barem jedan nacionalni park. Zakon o nacionalnim parkovima iz 1980. uspostavljen je kako bi se kodificirala svrha, upravljanje i odabir nacionalnih parkova. Zakon o nacionalnim parkovima dalje navodi da će javnost imati slobodu ulaska i pristupa parkovima, iako to podliježe ograničenjima kako bi se osiguralo očuvanje izvornih biljaka i životinja i dobrobit parkova općenito. Pristup posebno zaštićenim područjima (550 km²) utvrđenim aktom dopušten je samo putem dozvole. Prema Zakonu, nacionalni parkovi moraju se održavati u svom prirodnom stanju što je više moguće kako bi zadržali vrijednost kao područja očuvanja tla, vode i šuma. Izvorne biljke i životinje treba sačuvati i ukloniti unesene biljke i životinje ako njihova prisutnost ometa prirodni divlji svijet. Razvoj u pustinjskim područjima uspostavljen prema zakonu ograničen je na pješačke staze i kolibe koje se koriste za kontrolu divljih životinja ili znanstvena istraživanja.

Zakon dopušta Odjelu za zaštitu da osigura hostele, kolibe, kampove, skijaške vuče i slične sadržaje, parkirališta, ceste i staze unutar parkova. Pored ovih, odjel također pruža neke usluge smještaja, prijevoza i drugih usluga na ulaznim točkama u parkove, ali to nude i druge vladine agencije, dobrovoljne organizacije i privatne tvrtke. Sveobuhvatnije usluge unutar parkova, poput šetnji s vodičem i vodiča za skijanje, privatno se pružaju uz koncesije odjela.

2.5.1. Nacionalni park Fiordland

Ovo atraktivno prirodno okruženje ima atraktivne fjordove, slapove i snježne vrhove. Drevna prašuma nemoguće se priljepila za planine; slapovi se stotinama metara sruše u masivne fjordove; svjetlucava jezera i granitni vrhovi danas izgledaju isto kao i prije tisuću godina. Fjord je definiran kao ledeno urezana dolina u obliku slova u koju je more poplavilo.

Četnaest fjorda koji okružuju ovaj jugozapadni kut Južnog otoka stvarao se 100 000 godina, a posljednji detalji dodani su tijekom najnovijeg ledenog doba prije samo 10 000 godina. Maori su stvaranje fjorda pripisali divovskom klesaru zvanom Tute Rakiwhanoa, koji je svojim adzima protjerao strme doline. Na sve strane fjordova, atraktivni slapovi neprestano padaju dok obilne kiše u regiji pronalaze put do mora. Nacionalni park Fiordland sadrži većinu najvećeg područja neizmijenjene vegetacije na Novom Zelandu. Guste šume, često pripijene uz strme doline, sastoje se uglavnom od srebrne bukve i planinske bukve, ali i podokarpa. Velika raznolikost grmlja i paprati, u kojoj često dominira krunasta paprat, čine bogatu podvrstu biljaka, a šumsko tlo prekriveno mahovinama i jetrenjačima. Obilnu vegetaciju podupiru velike kiše, ali i dalje je oštećuju uvedene vrste poput jelena i oposuma. Park je također značajno utočište mnogim ugroženim domaćim životinjama, od dupina i šišmiša do gmazova, insekata i ptica. Među pticama je nekoliko ugroženih vrsta endemičnih za Novi Zeland poput takahē, mōhua (žutoslava) i kritično ugrožene kakapo, jedine papagaje na svijetu koja ne leti. Ranjivi Fiordlandski krestasti pingvin i južni smeđi kivi također se gotovo isključivo nalaze u parku.²⁷

Slika 7. Nacionalni park Fiordland

Izvor: NP Fiordland, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-fiordland/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

2.5.2. Nacionalni park Tongariro

Nacionalni park Tongariro je postao prvi nacionalni park Novog Zelanda 1887. Nešto više od sto godina kasnije, park je dobio dvostruki status svjetske baštine UNESCO-a, kako zbog svog kulturnog značaja za narod Māori, tako i zbog izvanrednih prirodnih obilježja. Park od 80.000 hektara spektakularna je izložba vulkanskih čuda, uključujući smaragdna jezera, stare

²⁷ NP Fiordland, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-fiordland/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

tokove lave, pareće kratere, šarene silicijeve terase i osebujne alpske vrtove. To je okruženje zapanjujuće atraktivnosti i raznolikosti. U parku se nalaze tri vulkana - Ruapehu, Ngauruhoe i Tongariro - označavaju južne granice vulkanske zone Taupo, niz vulkanskih fenomena u obliku potkove koji čine 'Vatreni prsten' Tihog oceana. Vulkanske aktivnosti započele su ovdje prije oko dva milijuna godina i traju do danas. Ruapehu i Tongariro, koji datiraju prije posljednjeg ledenog doba, dva su najaktivnija kompozitna vulkana na svijetu, a Ruapehu je posljednji put eruptirao 1996. Ngauruhoe - koji se geološki smatra "oduškom" - zadnji je put eruptirao 1975. godine. Nacionalni park Tongariro ima znamenitosti i aktivnosti koje odgovaraju svakom interesu, dobi i mogućnostima. Zaslužno popularni alpski prijelaz Tongariro odlikuje se atraktivnim vulkanskim krajolikom i pogledom na jezero Taupō i planinu Taranaki. Noćna pješčenja parkom uključuju četverodnevni Sjeverni krug i šestodnevnu stazu Round Mountain, jednu od velikih šetnji Novog Zelanda. Niz kratkih prirodnih staza oko nižih padina Tongarira preuzimaju različita staništa raznolike autohtone flore i faune i odličan su način za upoznavanje posebnih mjesta i priča u parku. Dom za posjetitelje nacionalnog parka, selo Whakapapa dobro je mjesto za početak istraživanja.²⁸

Slika 8. Nacionalni park Tongariro

Izvor: NP Tongariro, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-tongariro/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

2.5.3. Nacionalni park Mount Cook

Nacionalni park Aoraki Mount Cook dom je najviših planina i najdužih ledenjaka. Alpska je u najčišćem smislu - s vrhovima nebodera, ledenjacima i trajnim snježnim poljima,

²⁸ NP Tongariro, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-tongariro/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

sve postavljeno pod zvjezdanim nebom. Prema legendi Ngāi Tahu, Aoraki i njegova tri brata sinovi su Rakinuija, nebeskog oca. Dok su putovali morem, njihov se kanu prevrnuo na grebenu. Kad su se braća popela na svoj kanu, ledeni južni vjetar pretvorio ih je u kamen. Kanu je postao Južni otok (Te Waka o Aoraki); Aoraki i njegova braća postali su vrhovi Južnih Alpa. Iako Aoraki Mount Cook obuhvaća 23 vrha visoka preko 3000 metara, vrlo je dostupan. Državna cesta 80 vodi do sela Aoraki / Mt Cook, koje se nalazi uz slikovito jezero Pukaki i pruža ugodnu bazu za alpske aktivnosti. Daleko od gradskih svjetala, gledanje zvijezda ovdje je vrlo atraktivno - Nacionalni park Aoraki Mount Cook čini većinu jedinog međunarodnog rezervata Dark Sky na Novom Zelandu. Planinari ovo područje smatraju najboljim penjalištem, dok manje vješti avanturisti obiluju zadovoljstvom planinskim šetnjama koje vode do alpskih tarna, polja biljaka i atraktivnih pogleda na ledenjake. Susreti s drskom keom (planinskim papigama) dio su zabave.²⁹

Slika 9. Nacionalni park Mount Cook

Izvor: NP Mount Cook, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-aoraki-mount-cook/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

2.6. Ostale prirodne turističke atrakcije

Osim nacionalnih parkova, svojom prirodnom ljepotom privlače brojne turiste i sljedeća mjesta: Šuma Waipoua, Queenstown i regija Rotoura.

U nastavku će se nešto reći o svakome.

²⁹ NP Mount Cook, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-aoraki-mount-cook/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

2.6.1. Šuma Waipoua

Od svih novozelandskih kauri šuma, nijedna nije poznatija od šume Waipoua na zapadnoj obali, sjeverno od Dargavillea. Kao najveći preostali trakt autohtone šume u Northlandu, Waipoua je drevni zeleni svijet visokih stabala i rijetkih ptica. Autocesta kroz šumu nezaboravna je po prirodnim vratima stvorenim golemim stablima kauri i obodima šarenih paprati uz rub ceste.

U ovoj šumi živi Tāne Mahuta, najveće drvo kauri u zemlji, staro približno 2000 godina i još uvijek raste. Gotovo 18 metara do prvog ogranka i promjera 4,4 metra, Tāne Mahuta s pravom nazivaju 'Gospodarom šume'. Još jedno značajno stablo u šumi Waipoua je Te Matua Ngahere - 'Otac šume' - koje se procjenjuje na između 2.500 i 3.000 godina.

Slika 10. Šuma Waipoua

Izvor: Šuma Waipoua < <https://www.westend61.de/en/imageView/FOF11177/new-zealand-forest-footpath-toward-dawson-falls-in-egmont-national-park> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

2.6.2. Queenstown, južni otok

Queenstown je dom krajnjeg popisa pustolovnih obilježja. Tu je skijanje od zime pa sve do proljeća, a aktivnosti poput skakanja s bungama, ljuljanja kanjonima, vožnje mlaznim brodom, trekinga konja i raftinga rijekom tijekom cijele godine. Također je poznato biciklističko odredište, pružajući sve od laganih slikovitih staza do zavičajnih staza, vožnje cestama do heli-biciklizma i jedine gondole na južnoj hemisferi kojoj se pristupa spust brdskim biciklizmom.

Slika 11. Queenstown- južni otok

Izvor: Queenstown < <https://www.pinterest.com/pin/the-30-most-picturesque-winter-towns-from-around-the-world--215821007121104354/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

No postoje i druge mogućnosti, na raspolaganju je mnoštvo blagih mogućnosti. Može se doživjeti jedna od brojnih pješčanih i pješačkih staza, razgledavanja grada ili se prepustiti spa tretmanima, butik kupovini i odličnoj hrani i vinu. Popularno mjesto za odmor u bilo koje doba godine, Queenstown je poznat po svoja četiri karakteristična godišnja doba. Zima donosi svježije dane plavog neba, proljeće zadržava snijeg, ali cvjeta u duže, toplije dane, ljeto nudi sunčeve zrake i duge sutone, a jesen prasak briljantne crvene i zlatne boje. Krenuti iz Queenstowna gdje se odvija drama krajolika Srednjeg Otaga. Ljubitelji Gospodara prstenova, ovdje će prepoznati mnoge prikaze. Povijest rudarstva zlata u blizini Arrowtown živa je i živahna; posjetite muzej Lakes District ili pođite na zlatnu scenu. Na sjevernom vrhu jezera Wakatipu nalazi se ruralna Glenorchy i Rajska dolina. Oдавde je kratka vožnja do Nacionalnog parka Mt Aspiring i početak nekih od izvrsnih šetnji Novim Zelandom. Većina mjesta za boravak imaju atraktivan pogled i jednostavan pristup aktivnostima u blizini. Boravak u centru grada Queenstown osigurat će blizinu uspješnog noćnog života i mnogih restorana u gradu. Izvan Gibbstona naći će se mjesta za odsjesti u vinogradima, dok je u smjeru Glenorchyja uz obalu jezera obilje noćenja s doručkom i butik-loža. Arrowtown je udaljen 15 minuta od središta Queenstowna i nudi tišu i često jeftiniju alternativu vrvi.

2.6.3. Rotorua, sjeverni otok

Rotorua se nalazi na sjeveroistočnom dijelu vulkanske visoravni u srcu geotermalnog pojasa Sjevernog otoka i središte je izuzetnog niza toplih izvora, bazena s kipućim blatom i

gejzira koji izbijaju. Značajna su dva područja južno od središta grada: Waimangu, koje je nastalo erupcijom planine Tarawera jugoistočno od grada 1886. godine; i Wai-O-Tapu, uključujući gejzir Lady Knox, koja svakodnevno eruptira. Te i druge geotermalne značajke - zajedno s toplicama koje nude izbor bazena s mineralnom vodom - već dugo čine Rotoruu popularnim turističkim odredištem. Ostale atrakcije uključuju Muzej umjetnosti i povijesti Rotorua u bivšem vladinom kupalištu na obali jezera i susjednim vrtovima te ostatke Te Wairoe, sela u blizini planine Tarawera, koje je pokopano u erupciji 1886. godine, a danas je sačuvano kao muzej. Regija Rotorua dugo je bila jedna od glavnih osnova maorske kulture i tradicije u zemlji, a Maori i dalje čine veliku manjinu gradskog i regionalnog stanovništva. Glavna institucija koja čuva i promiče kulturu Maora je novozelandski Institut za umjetnost i obrt Maori (Te Puia) kojim upravlja država. Selo Whakarewarewa, smješteno u geotermalnom području, posjetiteljima nudi demonstracije kako su Maori tradicionalno koristili termalne vode u svakodnevnom životu, a područje Ohinemutu, na obali jezera Rotorua, ima nekoliko povijesnih zgrada, uključujući tradicionalnu maorsku kuću za sastanke.

Slika 12. Regija Rotorua

Izvor: Regija Rotorua < <https://www.touristsecrets.com/destinations/things-to-do-in-rotorua-new-zealand/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

3. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA

U ovome poglavlju pisati će se o antropogenoj atrakcijskoj osnovi Novog Zelanda, navesti će se i opisati određena kulturno povijesna baština, te će se navesti muzeji i određene manifestacije. Ispričati će se o Maorima, te o maorskoj kulturi koja je obilježila povijest Novog Zelanda.

3.1. Kulturno povijesna baština

Osim vrijedne prirodne baštine koju posjeduje Novi Zeland, također se može reći da Novi Zeland ima i kulturno povijesnu baštinu, od kojih se posebno ističu muzeji. Zanimljivost novozelandskih muzeja je da svaki ima svoju priču. Neki to čine prikazivanjem najfinijih umjetničkih djela, drugi u prvi plan stavljaju baštinu Maora, a nekolicina ima svoje vlastite specijalne teme za dijeljenje. Muzej Te Papa (Slika 10.) u Wellingtonu globalno je poznat po svojim inovativnim izložbama i sveobuhvatnim zbirka. To je mjesto koje dokumentira i slavi maorsku baštinu, novozelandsku prirodu i razne povijesne događaje. Jedan od najboljih interaktivnih prikaza na „Te Papa“ je Earthquake House - simulacija koja posjetiteljima pruža stvarni uvid u naknadne potrese koji su se dogodili tijekom potresa Edgecumbe 1987. godine. Uz smještaj u jednom od najstarijih gradskih parkova, Ratni memorijalni muzej u Aucklandu ugošćuje nevjerojatnu zbirku povijesnih relikvija i komada koji prikladno prikazuju novozelandsku kulturu i tradiciju. Izgrađen je 1929. godine, kao odgovor na zahtjeve Aucklandersa za mjestom koje odaje počast životima izgubljenim tijekom Prvog svjetskog rata.

Slika 13. Muzej Te Papa

Izvor: Muzej Te Papa < <https://nomadsworld.com/te-papa-national-museum-of-nz/> >

(Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

Zrakoplovni centar Omarka u Blenheimu obvezan je posjet ljubiteljima aviona i ljubiteljima ratne povijesti. Zapravo je ovaj specijalizirani muzej, zajedno s „Te Papaom“, bio na vrhu

TripAdvisor muzeja Travellers 'Choice u južnom Tihom oceanu 2015. Pažnja prema najfinijim detaljima koji privlače ljude u ovu zrakoplovnu moć: među raznim izloženim predmetima naći će se starinski avioni iz oba svjetska rata, mnoštvo suvenira, automobila, vojnih uniformi i portreta. Ovaj atraktivno raznolik muzej u Dunedinu treba pregledavati laganim tempom. Da biste imali ideju, u muzeju Otago nalaze se izložbe leptira, japanski suveniri, planetarij, fosili dinosaura, egipatski artefakti, kao i opsežne maorske i pacifičke izložbe. Sve u njihovoj kolekciji ima više od 1,5 milijuna predmeta. Ako slučajno putujete s djecom, plaćena izložba Discovery World Tropical Forest popularan je izbor među lokalnim i posjetiteljskim obiteljima. Muzej Canterbury ima zbirku stalnih i privremenih izložbi. Quake City jedan je od najnovijih muzejskih stalnih dodataka - koristi pripovijedanje priča i interaktivne eksponate za edukaciju posjetitelja o potresima u Canterburyju 2010.-2011. Novozelandski pomorski muzej dom je mnoštva nautičkih eksponata iz prošlosti i sadašnjosti, od antičkih to su Maorska plovila, do vintage ratnih brodova, pa čak i trkaćih jahti America's Cup-a. Muzej također redovito plovi oko luke Waitemata, pružajući posjetiteljima jedinstvenu perspektivu plovila s baštinom područja i nautičke povijesti. Smješten na obali rijeke Waikato u Hamiltonu, muzej Waikato (Slika 11.) obuhvaća 13 različitih galerija koje svake godine ugoste više od 25 novih izložbi i stotine događaja.

Slika 14. Muzej Waikato

Izvor: Muzej Waikato < <https://www.eventfinda.co.nz/venue/hamilton-waikato-museum> >

(Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

U usporedbi s mnogim muzejima s našeg popisa, ovo je malo mjesto, ali ono koje uistinu daje puno snage što se tiče podučavanja o povijesti Novog Zelanda i maorskoj kulturi. Muzej je poznat po interaktivnim znanstvenim izložbama, kao i po impresivnoj zbirci maorskih artefakata i rezbarija. Poznat po jedinstvenom ograđenom prostoru Tuatara, muzej Southland izvrsno je mjesto za prevođenje u privlačne novozelandske divlje životinje. Najstariji član

muzejskog Tuatarija (kako su ga nazvali) je Henry, 110-godišnji gmaz koji drži svjetski rekord u životu više od 46 godina u zatočeništvu.

Osim muzeja, Novi Zeland posjeduje razne kulturne događaje i manifestacije tijekom godine, o kojima će se nešto više reći u poglavlju pod nazivom "Manifestacije".

3.2. Maorska kultura

Od antropogenih atrakcija na Sjevernom otoku odabrana je maorska kultura jer je specifična za očuvanu tradiciju čija povijest seže u 1200 godina unazad. Danas, u svijetu poznat po tetovažama i plesovima, Maori kulturu "kod kuće" promiču kao turistički proizvod. Sljedeći tekst ukratko predstavlja njihovu kulturu i običaje koje će predstaviti posjetiteljima.³⁰

Maori su polinezijski starosjedioci Novog Zelanda. Smjestili su se na području Novog Zelanda oko 800. godine nakon Krista, tijekom migracije s južno pacifičkih otoka. Kao takav, maorski jezik i kultura vrlo su slični polinezijskom. Izraz "Maori" postao je povezan s Polinežanima tek kada su Europljani stigli na otoke Novog Zelanda. Za razliku od došljaka, zajednica Maora bila je organizirana u plemena, predvođena starješinom. Priča o Maorima slična je priči drugih urođenika u koloniziranim zemljama. Dodir sa oružjem i bolestima koje su kolonizatori sa sobom donijeli, utjecalo je na Maore i uzrokovalo sukobe među plemenima. Kao rezultat, broj stanovnika je smanjen. Prema popisu stanovništva iz 2006., Maori danas čine samo 14,6% ukupnog stanovništva.³¹ Danas je maorska kultura jedna od glavnih atrakcija na Novom Zelandu. Pjesma "Haka" je poznata po cijelom svijetu, zahvaljujući nacionalnom ragbi klubu "All Blacks" koji ga izvodi ritualno prije svake igre.³² To je maorska ratna pjesma koja prethodi bitci. Izvodi se gromoglasnim hukom, brzim pokretima ruku koji simuliraju udaranje protivničke glave i nasilno udara nogom o pod (Turner., 1998.). Često se izvodi u turističke svrhe, kao dobrodošlica posjetiteljima. Osim zastrašujuće dobrodošlice, posjetitelji imaju priliku upoznati kulturu Maora posjetom "mari". "Marae" je otvoreno područje ispred "whare hui" ili dobrodošlice iz kuće, ali izraz se često koristi za opis same kuće. To je sveto mjesto za Maore koje tretiraju s velikim poštovanjem. Neki od običaja i tradicije "mare" uključuju.³³

³⁰ Curić, Z., Glamuzina, N., Tvrtko – Opačić, V., 2013: Geografija turizma, Zagreb

³¹ IBID

³² Maori kultura, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/maori-culture/> > (Posjećeno: 16. veljače 2023.)

³³ Maori kultura, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/maori-culture/> > (Posjećeno: 16. veljače 2023.)

- *Turangawaewae* – to je mjesto za stajanje
- *Whanau-ngatanga, Manaakitanga, Aroha, Wairua, Mauri* – to je mjesto rođaka, prijateljstva, ljubavi, duhovnosti i vitalnosti
- *Whakarongo kii nga kaumatua* – poštovanje starijih
- *Te hunga ora; te hunga mate* – to je mjesto gdje se život i smrt stapaju, gdje je život povezan sa smrću
- *Maori reo* – čuvanje i korištenje maorskog jezika

Ritual dobrodošlice – *Te powhiri Ki Te Manuhiri* izvodi se svaki put kad posjetitelji dođu na "maru". Vraćaju uspomene na pokojnika. Stoga domaćin pokazuje poštovanje prema pokojniku koji je došao u posjet, a posjetitelj to isto čini prema domaćinu. Ceremonija "uklanja" tabu i omogućava gostu i domaćinu interakciju. Potrebno je napomenuti da gost prije ulaska u kuću mora izuti cipele.³⁴

Slika 15. Maori- narod Polinezije

Izvor: Maori kultura, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/maori-culture/> > (Posjećeno: 16. veljače 2023.)

3.3. Manifestacije

Međunarodni dan Hobita, manifestacija koje se slavi 22. rujna u mjestu The Shire. To je atraktivno mjesto za zabavu za obožavatelje Hobita, s cjelodnevnom aktivnostima i gozbama. Od jednodnevnog obilaska filmskog seta o Hobitonu u Matamati do tradicionalnih Hobitovih gozbi do putovanja obasjanog mjesečinom natrag preko valjanih brežuljaka i prošlih hobit rupa. Zatim manifestacija, ratne ptice nad Wanakom. Piloti, zaljubljenici u zrakoplovstvo i obitelji

³⁴ Maori kultura, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/maori-culture/> > (Posjećeno: 16. veljače 2023.)

hrle u Wanaku kako bi svjedočili jedinstvenom zračnom showu Warbirds Over Wanaka svake godine za četiri dana visokooktanskog zrakoplovnog uzbuđenja. Mogu se pogledati zračne snage iz cijele regije, pogledati zaslon Nasa, te razgovarati sa pilotima i naposljetku može se kupiti vlastiti zrakoplov. Zatim, manifestacija zimski festival u Queenstown – u. Traje desetak dana i očekuje se zabava, vatrometi, glazba, komedije, te puno gorske zabave. Održava se svake godine i obećava glazbu uživo, te natjecateljske planinske podvige, kulinarstvo i poniranje polarnih jezera. Sljedeća manifestacija je Dunedin Fashion Week, jedno je od vodećih modnih događanja na Novom Zelandu koje se održavaju svake godine. Uz neobične modne događaje, uključujući revije pista, izložbe dizajnera i razgovore, događaje s hranom, modne filmove i iskustva u kupovini, Dunedin Fashion Week donosi najbolje talente, uključujući etablirane i nove dizajnere iz cijelog svijeta. Slijedi, manifestacija Balloons over Waikato³⁵ (Slika 16.), premijerni je festival balona na Novom Zelandu. Ovaj petodnevni ikonični događaj koji se svake godine održava u Hamiltonu privlači balonare iz cijelog Novog Zelanda i širom svijeta.

Slika 16. Balloons over Waikato

Izvor: Balloons over Wikato- manifestacija, službena stranica Novog Zelanda <
<https://www.newzealand.com/int/waikato/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Manifestacija Art Deco vikend. Održava se trećeg vikenda u veljači, kada grad vraća sat unazad i oblači se u svoje kostime. Vintage vozila i avioni, piknici i jazz koncerti, parade, te plesovi na ulici, hrana i vino neki su od više od 100 događaja koji slave jedinstvenu baštinu grada. Sljedeća manifestacija zove se Matariki, to je događaj koji se održava svake godine u lipnju u regijama diljem Novog Zelanda. Ovaj atraktivni festival slavi ljude, kulturu, jezik, duhovnost, povijest Novog Zelanda, te se nalaze umjetničke izložbe, glazbeni i plesni događaji, radionice,

³⁵ Balloons over Wikato- manifestacija, službena stranica Novog Zelanda <
<https://www.newzealand.com/int/waikato/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

svjetlosne emisije , te još mnogo toga. Zatim posljednja navedena manifestacija zove se World of Wearable Art. Vodeće je natjecanje u dizajnu koje se održava u Wellingtonu, a uključuje scensku produkciju, događaj je za gotovo 60 000 ljudi svake godine. Također se proizvode stalne izložbe na Novom Zelandu, zajedno sa uspješnim međunarodnim terenskim izložbenim programom.

3.4. Muzeji

Novi Zeland je dom brojnim zanimljivim muzejima koji otkrivaju bogatu povijest, kulturu i prirodno naslijeđe zemlje. Evo nekoliko poznatih muzeja u Novom Zelandu:

Nacionalni muzej Te Papa Tongarewa - Smješten u Wellingtonu, Te Papa je najveći muzej u Novom Zelandu. Ovaj muzej nudi izuzetan pregled maorske kulture, povijesti zemlje, prirodnih znanosti i suvremene umjetnosti. otvoren je 1998. godine kao nasljednik nekoliko prethodnih muzeja koji su postojali u Wellingtonu. Ime Te Papa Tongarewa na maorskom znači "blago ovog mjesta" i odražava muzej kao čuvara kulturnog i prirodnog naslijeđa Novog Zelanda. Muzej ima šest glavnih galerija koje pokrivaju različite tematske područja. Izložbe obuhvaćaju maorsku kulturu i umjetnost, europsku kolonijalnu povijest, prirodne znanosti, suvremenu umjetnost, pacifičku kulturu i još mnogo toga. Te Papa također često organizira privremene izložbe koje istražuju različite aspekte novozelandske i međunarodne kulture. Jedan od ključnih aspekata Te Papa muzeja je interaktivnost. Posjetitelji imaju priliku sudjelovati u raznim aktivnostima, istražiti artefakte, slušati priče i sudjelovati u raznim radionicama. Muzej također nudi bogat program predavanja, koncerata, izvedbi i drugih događanja kako bi posjetiteljima pružio interdisciplinarno iskustvo. Te Papa ima poseban fokus na maorsku kulturu, koja je neizostavan dio identiteta Novog Zelanda. Posjetitelji mogu naučiti o maorskoj povijesti, jeziku, tradicijama, umjetnosti i ritualima kroz interaktivne izložbe i predstave. Muzej također ima vlastite znanstvene laboratorije i stručnjake koji provode istraživanja u područjima prirodnih znanosti i kulturnog naslijeđa. Te Papa je aktivno uključen u očuvanje i proučavanje biološke raznolikosti, kulturnih artefakata i povijesnih spomenika. Posjet Nacionalnom muzeju Te Papa Tongarewa pruža dublji uvid u bogatu povijest, kulturu i prirodno naslijeđe Novog Zelanda. Muzej je dizajniran kako bi bio edukativan, interaktivan i inspirativan za posjetitelje svih dobnih skupina.³⁶

Aucklandski muzej - Poznat i kao Muzej Auckland War Memorial, nalazi se u Aucklandu. Ovaj muzej ima značajnu zbirku maorskog umjetničkog naslijeđa, kao i izložbe o povijesti

³⁶ Službena stranica Nacionalnog muzeja Te Papa Tongarewa < <https://www.tepapa.govt.nz/> >

Novog Zelanda, prirodnim znanostima i kulturnim artefaktima. Osnovan je 1852. godine i jedan je od najstarijih i najvećih muzeja na Pacifiku. Izgrađen je kao War Memorial Museum u čast vojnika Novog Zelanda koji su sudjelovali u Prvom svjetskom ratu. Muzej je simbol povijesti i identiteta Aucklanda i cijelog Novog Zelanda. Aucklandski muzej ima bogatu zbirku koja obuhvaća različite aspekte kulture, povijesti, prirodnih znanosti i umjetnosti. Jedna od najimpresivnijih zbirki muzeja je zbirka maorske umjetnosti koja uključuje rezbarije, tradicionalnu odjeću, oružje i artefakte. Također se ističu pacifička umjetnost i artefakti, europska kolonijalna povijest, arheološki nalazi i prirodna povijest. Muzej posvećuje posebnu pažnju maorskoj kulturi, koja je ključni dio identiteta Novog Zelanda. Posjetitelji mogu naučiti o maorskoj povijesti, tradicijama, jeziku, običajima i umjetnosti kroz izložbe i interaktivne prezentacije. Također se održavaju tradicionalne izvedbe, predavanja i radionice kako bi se posjetiteljima pružilo autentično iskustvo maorske kulture. Muzej sadrži i planetarij koji pruža posjetiteljima priliku za putovanje kroz svemir i istraživanje astronomske znanosti. Uz to, postoje izložbe o prirodnim znanostima koje istražuju bogatu floru i faunu Novog Zelanda, geologiju, paleontologiju i ekologiju. Aucklandski muzej nudi razne obrazovne programe i aktivnosti namijenjene posjetiteljima svih dobnih skupina. Tu su i redoviti koncerti, predavanja, radionice, filmske projekcije i drugi događaji koji privlače lokalnu zajednicu i posjetitelje. Posjet Aucklandskom muzeju omogućuje dublje razumijevanje bogate kulturne i prirodne baštine Novog Zelanda.³⁷

Muzej Canterbury - Smješten u Christchurchu, Muzej Canterbury je poznat po svojoj iznimnoj zbirci maorskog i polinezijskog umjetničkog naslijeđa. Muzej također ima izložbe o povijesti Canterburyja, prirodnim znanostima i arheologiji. Osnovan je 1867. godine i jedan je od najstarijih muzeja u Novom Zelandu. Tijekom godina muzej je rastao i razvio se, postajući važno kulturno središte regije. Smješten je u zgradi koja je sama po sebi povijesni spomenik. Muzej ima impresivnu zbirku maorskog umjetničkog naslijeđa koja uključuje rezbarije, tikove, oružje, tradicionalnu odjeću i artefakte. Posjetitelji mogu naučiti o maorskoj povijesti, kulturi i tradicijama putem izložbi i interaktivnih postava. Muzej čuva arheološke nalaze koji dokumentiraju povijest regije Canterbury. Ove zbirke obuhvaćaju predmete i artefakte koji datiraju unatrag tisućama godina, pružajući uvid u živote ljudi koji su naseljavali područje u prošlosti. Muzej Canterbury također ima izložbe posvećene prirodnim znanostima. Posjetitelji mogu istražiti zbirke koje prikazuju prirodne ljepote regije, uključujući biljni i životinjski svijet, geologiju, paleontologiju i ekologiju. Muzej također ima galeriju posvećenu suvremenoj

³⁷ Službena stranica muzeja Auckland < <https://www.aucklandmuseum.com/> >

umjetnosti koja prikazuje djela lokalnih i međunarodnih umjetnika. Ova galerija nudi platformu za izlaganje suvremenih umjetničkih izričaja i poticanje kreativnosti. Muzej Canterbury nudi širok raspon obrazovnih programa, radionica i aktivnosti namijenjenih posjetiteljima svih dobnih skupina. Tu su i posebni događaji, predavanja, koncerti i izložbe koje privlače lokalnu zajednicu. Posjet Muzeju Canterbury omogućuje posjetiteljima da se upuste u putovanje kroz povijest, kulturu i prirodno naslijeđe regije Canterbury. Muzej pruža obrazovno i inspirativno iskustvo te je važan kulturni resurs u Christchurchu.³⁸

³⁸ Službena stranica Muzej Canterbury < <https://www.canterburymuseum.com/> >

4. ODABRANE DESTINACIJE

Najveći gradovi Novog Zelanda su Auckland i Wellington u Sjevernom dijelu otoka, te Christchurch na južnom dijelu otoka. Auckland je jedan od najvećih gradova sa 1,5 milijuna stanovnika odnosno trećina stanovništva Novog Zelanda čini stanovništvo baš ovoga grada. Wellington je glavni grad Novog Zelanda, a Christchurch je najveći grad Južnog dijela otoka sa oko 350.000 stanovnika. Osim od navedenih gradova važno je spomenuti i grad Hamilton-Kirikiroa koji je poznat po tome što se u njemu nalazi mjesto snimanja filma "Hobit". U nastavku će se pojedinačno opisati navedeni gradovi i njihove atrakcije kojima privlače brojne turiste.

4.1. Auckland

Auckland (Slika 17.) je grad koji se nalazi na sjevernom otoku Novog Zelanda. To je najveći grad na Novom Zelandu, s populacijom od preko 1,6 milijuna ljudi. Auckland se nalazi na istočnoj strani Sjevernog otoka, a poznat je po prekrasnim prirodnim krajolicima, uključujući brojne plaže, vulkane i luke. Auckland je također glavno gospodarsko središte Novog Zelanda, s uspješnim poslovnim okrugom i raznolikim nizom industrija, uključujući financije, turizam i tehnologiju. Grad je dom nekoliko vrhunskih sveučilišta, poput Sveučilišta u Aucklandu i Tehnološkog sveučilišta u Aucklandu, koja privlače studente iz cijelog svijeta.³⁹

Slika 17. Grad Auckland

Izvor: O Aucklandu, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/auckland/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

³⁹ O Aucklandu, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/auckland/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Turisti dolaze u Auckland zbog njegovog zadivljujućeg krajolika, restorana svjetske klase i živahne kulturne scene. Neke od najpopularnijih atrakcija u Aucklandu uključuju Sky Tower, Auckland Harbour Bridge, Auckland Domain i otok Waiheke. Osim toga, Auckland je poznat po svojoj bogatoj maorskoj baštini i ima mnogo kulturnih znamenitosti i događaja, kao što su Auckland Museum i godišnji Auckland Lantern Festival. Klima u Aucklandu je blaga, s toplim ljetima i hladnim zimama. Grad ima puno oborina tijekom cijele godine, što pomaže u održavanju njegovog bujnog zelenog krajolika. Auckland je također prometno središte Novog Zelanda, a zračna luka Auckland služi kao glavni međunarodni ulaz u zemlju. Grad ima opsežan sustav javnog prijevoza, uključujući autobuse, vlakove i trajekte, što olakšava kretanje. Unatoč tome što je velik grad, Auckland ima opuštenu i prijateljsku atmosferu, što ga čini popularnim odredištem i za posjetitelje i za stanovnike. Bilo da ste zainteresirani za aktivnosti na otvorenom, kulturu ili gradski život, Auckland ima nešto za ponuditi za svakoga. Tāmaki Makaurau Auckland je multikulturalna urbana oaza hrane, glazbe, umjetnosti i kulture. To je mjesto gdje se pjenušava voda i bujni krajolici susreću s profinjenošću grada. Posjetom ovoga grada turisti mogu uživati u *shoppingu* svjetske klase i objedovati u fenomenalnim restoranima koji se nalaze u blizini svih luka, otoka, autohtonog grmlja i plaža sa crnim pijeskom (Slika 18.). Za turiste koji uživaju u avanturističkom turizmu tu je ponuda skakanja s padobranom ili promatranje kitova, uz to u ponudi je i pješaćenje po drevnoj vulkanskoj stošci. Turisti, također, imaju priliku kušati lokalno nagrađivano vino ili promatra zvijezde iz Međunarodnog svetišta tamnog neba udaljenog otoka Great Barrier.⁴⁰

Slika 18. Plaža sa crnim pijeskom- Auckland

Izvor: O Aucklandu, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/auckland/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁴⁰ O Aucklandu, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/auckland/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Osim navedenih turističkih atrakcije u nastavku su navedene još neke od popularnih aktivnosti i atrakcija u Aucklandu uključuju:⁴¹

- Istraživanje gradskih plaža: Auckland je poznat po svojim prekrasnim plažama, kao što su Mission Bay, Takapuna Beach i Piha Beach.
- Posjet zoološkom vrtu u Aucklandu: Zoološki vrt u Aucklandu dom je za više od 135 različitih vrsta životinja, uključujući tigrove, žirafe i kivijske.
- Penjanje na Sky Tower: Sky Tower je najviša samostojeća građevina na južnoj hemisferi i nudi zapanjujući pogled na grad.
- Posjet otoku Waiheke: Otok Waiheke udaljen je kratku vožnju trajektom od Aucklanda i poznat je po prekrasnim vinogradima, plažama i umjetničkim galerijama.
- Istraživanje lanaca Waitakere: Regionalni park Waitakere Ranges dom je mnogih pješačkih staza, slapova i slikovitih pogleda.
- Isprobavanje lokalne kuhinje: Auckland je poznat po raznolikoj gastronomskoj sceni, s mješavinom međunarodne kuhinje i tradicionalnih maorskih jela.

Sve u svemu, Auckland je živahan i uzbudljiv grad koji nudi za svakoga ponešto. Bilo da su turisti zainteresirani za prirodu, kulturu ili gradski život, Auckland ima sve.

4.2. Wellington

Wellington (Slika 19.) je glavni grad Novog Zelanda i nalazi se na južnom dijelu Sjevernog otoka. Grad ima oko 200.000 stanovnika i poznat je po svojoj prekrasnoj luci, živahnoj umjetničkoj sceni te živahnim kafićima i restoranima. Wellington je također dom novozelandske vlade i središte je politike i uprave zemlje. Grad je također središte filmske industrije, s mnogim velikim filmskim produkcijama koje se snimaju u Wellingtonu i okolici.

Neke od popularnih atrakcija u Wellingtonu uključuju:⁴²

- Muzej Te Papa: Muzej Te Papa je nacionalni muzej koji prikazuje povijest i kulturu Novog Zelanda.

⁴¹ O Aucklandu, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/auckland/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁴² Wellington, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/wellington/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

- **Žičara Wellington:** Žičara Wellington zabavan je i slikovit način razgledavanja grada i nudi zapanjujući pogled na luku.
- **Weta Cave:** Weta Cave je muzej i trgovina koja prikazuje rad Weta Workshopa, tvrtke za specijalne efekte i rekvizite koja je radila na mnogim velikim filmskim produkcijama.
- **Botanički vrt Wellington:** Botanički vrt Wellington lijepo je i mirno mjesto za bijeg iz grada i uživanje u prirodi.
- **Zealandia Wildlife Sanctuary:** Zealandia Wildlife Sanctuary je jedinstveni projekt očuvanja čiji je cilj vratiti dio prirodnog okoliša Novog Zelanda u stanje prije stvaranja čovjeka.

Wellington je također poznat po svojoj kulturi jake kave, s brojnim kafićima i restoranima koji nude niz visokokvalitetnih mješavina kave. Grad je također dom brojnih craft pivovara i vinarija, a poznat je i po gastronomskoj sceni, s naglaskom na svježim namirnicama lokalnog porijekla. Sve u svemu, Wellington je živahan i kreativan grad koji nudi jedinstvenu mješavinu kulture, prirode i kuhinje.⁴³

Slika 19. Grad Wellington

Izvor: Wellington, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/wellington/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁴³ Wellington, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/wellington/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Neke od dodatnih aktivnosti i atrakcija za turiste u Wellingtonu uključuju:⁴⁴

- Beehive i zgrade parlamenta: Beehive je legendarno izvršno krilo novozelandskog parlamenta, a zgrade parlamenta impresivan su primjer kolonijalne arhitekture.
- Oriental Bay: Oriental Bay je popularna plaža koja nudi niz vodenih aktivnosti, kao što su plivanje, vožnja kajakom i veslanje na dasci.
- Ulica Cuba: Ulica Cuba užurbana je ulica pogodna za pješake koja nudi niz restorana, kafića, barova i trgovina.
- Vidikovac Mount Victoria: Vidikovac Mount Victoria pruža panoramski pogled na grad i odlično je mjesto za promatranje zalaska sunca.
- Zoološki vrt u Wellingtonu: Zoološki vrt u Wellingtonu dom je za više od 500 životinja, uključujući ugrožene vrste kao što su kivi, takahe i tuatara.

Wellington je kompaktan grad i u njemu se lako kretati pješice, ali ima i dobro povezan sustav javnog prijevoza. Međunarodna zračna luka Wellington povezuje grad s drugim dijelovima Novog Zelanda i svijeta, što ga čini odličnom polaznom točkom za istraživanje zemlje. Wellington je sjajno odredište za one koji žele iskusiti živopisnu energiju glavnog grada, a istovremeno uživati u prirodnim ljepotama Novog Zelanda. Još jedan zanimljiv aspekt Wellingtona je vrijeme. Grad je poznat po promjenjivom i vjetrovitom vremenu, zbog čega je dobio nadimak "Vjetroviti Wellington". Međutim, to također znači da grad doživljava različite vremenske prilike, od sunčanih i toplih do hladnih i kišnih, što ga čini zanimljivim odredištem za posjetiti tijekom cijele godine. Wellington također ima jaku umjetničku i kulturnu scenu, s nizom kazališta, galerija i muzeja. Grad je domaćin mnogim festivalima tijekom cijele godine, kao što su Novozelandski međunarodni filmski festival, Novozelandski festival i Wellington Jazz Festival. Za turiste koji su zainteresirani za aktivnosti na otvorenom, Wellington je okružen prirodnim ljepotama. Postoje mnoge pješačke i pješačke staze u brdima oko grada, kao što su šetnica Mount Kaukau i Makara Peak Mountain Bike Park (Slika 20.). U gradu se također nalazi nekoliko plaža, kao što su zaljev Lyall i zaljev Scorching, koje su popularna mjesta za kupanje, surfanje i opuštanje.⁴⁵

⁴⁴ Wellington, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/wellington/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁴⁵ IBID

Slika 20. Makara Peak Mountain Bike Park

Izvor: Makara Peak Mountain Bike Park, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/wellington/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Sve u svemu, Wellington je grad koji nudi jedinstvenu mješavinu kulture, prirode i kuhinje, što ga čini izvrsnim odredištem za putnike koji traže raznoliko i uzbudljivo iskustvo. Bilo da ste zainteresirani za umjetnost, aktivnosti na otvorenom ili jednostavno uživajte u dobroj hrani i piću, Wellington ima nešto za ponuditi za svakoga.

4.3. Christchurch

Christchurch (Slika 19.) je najveći grad na južnom otoku Novog Zelanda, s populacijom od oko 380.000 ljudi. Poznat je kao "Vrtni grad" zbog svojih prekrasnih parkova, vrtova i ulica s drvodredima, a također je središte aktivnosti na otvorenom i pustolovnih sportova.⁴⁶

Slika 21. Grad Christchurch

Izvor: Christchurch, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁴⁶ Christchurch, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Neke od popularnih atrakcija i aktivnosti u Christchurchu uključuju:⁴⁷

- Botanički vrt Christchurch: Botanički vrt Christchurch je lijepo i mirno mjesto za opuštanje i uživanje u prirodi, s preko 10.000 biljnih vrsta.
- Muzej Canterbury: Muzej Canterbury prikazuje prirodnu i kulturnu povijest regije Canterbury i odlično je mjesto za upoznavanje prošlosti Novog Zelanda.
- Tramvaj u Christchurchu: Tramvaj u Christchurchu je povijesni tramvaj koji posjetitelje vodi u obilazak glavnih gradskih atrakcija.
- Međunarodni antarktički centar: Međunarodni antarktički centar jedinstvena je atrakcija koja posjetiteljima omogućuje da iskuse surove uvjete Antarktika.
- Port Hills: Port Hills nudi niz aktivnosti na otvorenom, kao što su planinarenje, brdski biciklizam i penjanje po stijenama, te nudi zapanjujući pogled na grad i južne Alpe.
- Katedrala u Christchurchu: Katedrala u Christchurchu teško je oštećena u potresu 2011., ali je i dalje važan simbol povijesti grada i trenutno je u fazi obnove.

Osim ovih atrakcija, Christchurch je poznat i po živoj sceni hrane i pića, s nizom kafića, restorana, barova i pivovara. Grad je također dom mnogim festivalima i događajima tijekom cijele godine, kao što su Christchurch Arts Festival i New Zealand Agricultural Show. Sve u svemu, Christchurch je lijep i živahan grad koji nudi niz kulturnih, povijesnih i aktivnosti na otvorenom. Bilo da su turisti zainteresirani za prirodu, pustolovne sportove ili jednostavno uživati u dobroj hrani i piću, Christchurch ima nešto za ponuditi za svakoga. Još jedan zanimljiv aspekt Christchurcha je njegov oporavak od potresa 2011. godine. Potres, koji je bio jedna od najsmrtonosnijih prirodnih katastrofa u povijesti Novog Zelanda, izazvao je značajnu štetu na gradskoj infrastrukturi i zgradama, uključujući katedralu u Christchurchu. Nakon potresa, grad je prošao kroz velike napore obnove i revitalizacije, s mnogo novih zgrada i javnih prostora. To je dovelo do obnovljenog osjećaja energije i optimizma u gradu, a također je stvorilo prilike za procvat novih poduzeća i industrija. Jedan primjer za to je Re:START Mall (Slika 20.), trgovački centar napravljen od brodskih kontejnera koji je nastao nakon potresa. Trgovački centar postao je simbol otpornosti i inovativnosti Christchurcha i privukao je posjetitelje iz cijelog svijeta.⁴⁸

⁴⁷ Christchurch, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁴⁸ IBID

Slika 22. Re:START Mall- trgovački centar

Izvor: Re:START Mall, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Još jedan primjer je Christchurch Adventure Park, koji je otvoren 2016. i postao popularno odredište za ljubitelje outdoor. Park nudi niz aktivnosti, kao što su brdski biciklizam, zipline i planinarenje, a pomogao je uspostaviti Christchurch kao središte pustolovnih sportova na Južnom otoku. Sve u svemu, Christchurch je grad koji je doživio značajne promjene posljednjih godina, ali je kao rezultat toga postao jači i otporniji. Njegovi prekrasni vrtovi, bogata povijest i niz aktivnosti na otvorenom čine ga izvrsnim odredištem za putnike koji traže jedinstveno i dinamično iskustvo.⁴⁹

4.4. Hamilton- Kirikiriroa

Hamilton (Slika 21.), poznat i kao Kirikiriroa na maorskom jeziku, grad je smješten u regiji Waikato na sjevernom otoku Novog Zelanda. To je četvrti po veličini grad na Novom Zelandu, sa populacijom od oko 175.000 ljudi. Hamilton se nalazi na obalama rijeke Waikato i poznat je po prekrasnim parkovima i vrtovima, kao što su Hamilton Gardens i Waikato River Trails. U gradu se nalazi i niz muzeja i kulturnih institucija, uključujući muzej Waikato i Sveučilište Waikato. Hamilton je živahan i užurban grad s raznolikim rasponom industrija, uključujući zdravstvo, obrazovanje, poljoprivredu i proizvodnju. Također je popularna turistička destinacija, s mnogim posjetiteljima koje privlače prirodne ljepote i kulturna ponuda

⁴⁹ Christchurch, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

grada. Općenito, Hamilton je odlično mjesto za život, rad i posjete, s bogatom poviješću i kulturom te obiljem mogućnosti za rekreaciju i avanturu.⁵⁰

Slika 23. Grad Hamilton

Izvor: Hamilton, službena stranica Novog Zelanda <

<https://www.newzealand.com/int/hamilton/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Hamilton se nalazi u regiji Waikato na Novom Zelandu, koja je poznata po zadivljujućim prirodnim krajolicima i bogatoj kulturnoj baštini. Jedna od najpopularnijih atrakcija u regiji je Hobbiton Movie Set, koji se nalazi u blizini grada Matamata, otprilike 50 kilometara od Hamiltona. Hobbiton (Slika 22.) je stvoren za snimanje filmskih trilogija Gospodar prstenova i Hobit, a od tada je postao glavna turistička destinacija, s posjetiteljima iz cijelog svijeta koji dolaze vidjeti hobitske rupe, vrtove i druga kulturna mjesta iz filmova. Dostupni su obilasci filmskog seta s vodičem, koji posjetiteljima pružaju uvid u nastajanje filmova iza kulisa i priliku da istraže jedinstveni i očaravajući svijet hobita.⁵¹

⁵⁰ Hamilton, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/hamilton/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

⁵¹ IBID

Slika 24. Hobbiton Movie Set

Izvor: Hobbiton Movie Set, službena stranica < <https://www.hobbitontours.com/> >

(Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Osim Hobbitona, regija Waikato dom je niza drugih atrakcija i aktivnosti. Rijeka Waikato, koja teče kroz Hamilton, popularno je mjesto za vožnju kajakom, ribolov i druge aktivnosti na vodi. Regija je također poznata po izvrsnim pješačkim stazama, kao što je staza Te Araroa, koja prolazi kroz Waikato i nudi zapanjujući pogled na okolni krajolik. Druge atrakcije u regiji uključuju špilje Waitomo, koje su poznate po svojim prekrasnim svjetlećim crvima i podzemnim formacijama, te plažu za surfanje Raglan, koja je popularno mjesto za surfanje i druge sportove na vodi. Sve u svemu, regija Waikato, uključujući Hamilton i Hobbiton, nezaobilazna je destinacija za svakoga tko posjeti Novi Zeland, a nudi jedinstvenu kombinaciju prirodne ljepote, kulturne baštine i atrakcija svjetske klase.⁵²

Također, jedna od najpoznatijih znamenitosti u Hamiltonu je stadion Waikato (Slika 23.), koji je dom ragbi momčadi Waikato Chiefs i koji je bio domaćin mnogih međunarodnih sportskih događaja. Hamilton također ima uspješnu umjetničku i kulturnu scenu, s brojnim galerijama, kazalištima i festivalima. Godišnji festival Balloons over Waikato popularan je događaj koji privlači tisuće posjetitelja svake godine da gledaju šarene balone na vrući zrak kako se dižu u nebo. Što se tiče obrazovanja, Hamilton je dom Sveučilišta Waikato, koje je jedno od najboljih

⁵² Hamilton, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/hamilton/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

novozelandskih sveučilišta. Grad također ima niz osnovnih i srednjih škola, kao i niz strukovnih i visokoškolskih ustanova.⁵³

Slika 25. Stadion Waikato

Izvor: Stadion Waikato, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/waikato/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

Gospodarstvo Hamiltona je raznoliko, s jakim fokusom na poljoprivredu, proizvodnju i zdravstvenu skrb. Grad je dom brojnih velikih kompanija, uključujući Fonterru, najvećeg svjetskog izvoznika mliječnih proizvoda. Hamilton je također poznat po svom izvrsnom zdravstvenom sustavu, s brojnim bolnicama i klinikama koje opslužuju grad i okolna područja. Zdravstveni odbor okruga Waikato odgovoran je za pružanje zdravstvenih usluga u regiji i upravlja nizom ustanova u Hamiltonu, uključujući bolnicu Waikato, jednu od najvećih novozelandskih bolnica. Grad je također dom brojnim parkovima i rekreacijskim područjima, uključujući Hamilton Lake Domain, koji nudi niz aktivnosti kao što su pješačke staze, igrališta i jezero za vožnju čamcima. Obližnji šumski park Kaimai-Mamaku popularno je odredište za planinare i ljubitelje prirode, s prekrasnim pogledom na okolni krajolik. Središnji položaj Hamiltona također ga čini pogodnom bazom za istraživanje drugih dijelova Sjevernog otoka, kao što su poluotok Coromandel, Rotorua i Taupo. Posljednjih godina Hamilton je doživio značajan rast i razvoj, s novim stambenim i komercijalnim objektima koji niču diljem grada. Ovaj rast sa sobom je donio brojne izazove, kao što su prometne gužve i pristupačnost stanovanja, ali grad je odgovorio nizom inicijativa za rješavanje ovih problema i osiguravanje

⁵³ Hamilton, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/hamilton/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

da Hamilton ostane izvrsno mjesto za život, rad i posjete. Hamilton je živahan i dinamičan grad s bogatom kulturnom baštinom i uspješnim gospodarstvom. To je odlično mjesto za život, rad i posjete, a nudi ponešto za svakoga, bilo da ste zainteresirani za sport, kulturu ili jednostavno uživajte u prirodnim ljepotama regije Waikato.⁵⁴

Sve u svemu, Hamilton je grad koji ima puno toga za ponuditi, od svoje bogate kulturne baštine i prirodnih ljepota, do uspješnog gospodarstva i odličnog zdravstvenog sustava. Bilo da ste posjetitelj ili stanovnik, uvijek postoji nešto novo za otkriti u Hamiltonu.

⁵⁴ Hamilton, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/hamilton/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

5. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA

U ovome poglavlju prikazati će se turistički pokazatelji, odnosno vrste prihvatnih kapaciteta, te broj turističkih dolazaka, noćenja i razlog posjeta Novog Zelanda.

5.1. Vrste kapaciteta

Od luksuznih konaka do kampiranja u prirodi i glamping smještaja na Novom Zelandu raznolik je i bogat. Davatelji smještaja sa simbolom Qualmark prošli su rigoroznu procjenu kako bi zaradili svoje zvijezde - nešto na što treba imati na umu prilikom istraživanja mjesta za boravak na Novom Zelandu. Luksuzni smještaj na Novom Zelandu često se može naći na najatraktivnijim mjestima. Luksuzni i butik smješta naći će se u prikladnoj blizini glavnih središta Novog Zelanda, ali često smještenih u mirnim oazama koje većinom koriste novozelandske krajolike i autohtone šume. Matakauri Lodge luksuzni hoteli, autentični stil luksuznog hotela, zajedno sa zamamnim jelovnikom, iskustavima i ljubaznim domaćinima. Azur je suvremena koliba s pogledom na neke od najspektakularnijih krajolika na Novom Zelandu. Boutique & Lodge lože i butički smještaji na Novom Zelandu nude kombinaciju romantike i luksuza. Chalet Romantica u mjestu Paihia nudi luksuzno, ali domaće noćenja s doručkom. Na Novom Zelandu mogu se pronaći razni smještajni kapaciteti, od hotela pa do kampova uz vode i jezera sa atraktivnim pogledom. Cijene variraju i tako se može pronaći visokobudžetni hotel ili smještaj, te se mogu pronaći i oni za manju i prihvatljivu cijenu.⁵⁵

5.2. Turistički dolasci i noćenja

Prvi val dolazaka može se pripisati velikoj popularnosti filmske trilogije "Gospodar prstenova", čije je snimanje završeno 2003. Drugi val dolazaka objašnjava podrijetlo posjetitelja, čije su se zemlje najbrže oporavile od financijske krize. Broj australskih gostiju čak je u razdoblju nakon krize, iz čega možemo zaključiti da ih ona nije imala s velikim utjecajem. Još jedan razlog velikog broja australskih gostiju je geografski položaj Australije, koji je za razliku od ostalih zemalja najbliži Novom Zelandu. Japan i Singapur 2010. godine - 2011. zabilježen je porast broja odlazaka na Novi Zeland, dok su ostali varirali. Razlozi zbog kojih strani gosti dolaze na Novi Zeland su različiti: praznici, posjeti prijateljima i rodbini, posao, obrazovanje i službeni sastanci i konvencije.⁵⁶ Razumljivo je da je većina dolazaka za odmore.

⁵⁵ UNWTO statistički pokazatelji < <https://www.unwto.org/tourism-statistics/key-tourism-statistics> > (Posjećeno 28. ožujka 2023.)

⁵⁶ IBID

Moderan i užurban način života velikih gradova, punih bučnog prometa, s vrlo malo prirodne vegetacije, izaziva nemire, stres i želju za "povratkom prirodi". A Novi Zeland, zahvaljujući svojoj očuvanoj bazi prirodnih atrakcija, pruža im upravo to što im treba, mir, tišina i lijepa zelena površina krajolik. Na prvi je pogled ovo čudan, ali povijesno logičan razlog velikog broja dolazak posjeta obitelji i prijateljima. Kao što je ranije objašnjeno, Novi Zeland ne radi samo za autohtone narode. Maori stanovništva, ali i mnogi Europljani koji su se naselili u strateškim područjima Sjevernog i Južnog otočja početkom 1800-ih. Migracije se nastavljaju i danas, bilo zbog potrage za poslom i boljim životom, obrazovanja ili samo potrebe za promjenom

Slijede još nekoliko statističkih pokazatelja turizma Novog Zelanda:⁵⁷

1. U 2019. godini Novi Zeland je zabilježio 3,9 milijuna međunarodnih dolazaka turista, što je porast od 0,9% u odnosu na prethodnu godinu.
2. Turizam predstavlja važan dio novozelandske ekonomije i doprinosi 5,8% BDP-a. U 2019. godini turizam je generirao prihod od 16,2 milijarde dolara.
3. Australija je najveće tržište za turizam Novog Zelanda, sa 1,5 milijuna dolazaka u 2019. godini. Slijede SAD, Kina i Velika Britanija.
4. Najpopularnije turističke destinacije u Novom Zelandu su Auckland, Queenstown, Rotorua i Wellington.
5. Prosječni boravak turista u Novom Zelandu je oko 20 dana, a prosječna potrošnja po osobi iznosi oko 2.500 dolara.
6. Turisti najčešće posjećuju Novi Zeland u ljetnim mjesecima, od prosinca do veljače, dok je zimska sezona popularna među ljubiteljima skijanja i zimskih sportova.

Ovi statistički podaci pokazuju važnost turizma za novozelandsku ekonomiju te popularnost zemlje među turistima iz različitih zemalja.

Međutim, pandemija COVID-19 je značajno utjecala na turizam Novog Zelanda, kao i na turizam u cijelom svijetu. U 2020. godini, broj međunarodnih dolazaka turista u Novi Zeland pao je za 71%, a prihodi od turizma smanjili su se za 30%. Vlada je uvela stroge mjere zaštite i ograničenja putovanja kako bi suzbila širenje virusa, što je značajno smanjilo broj dolazaka

⁵⁷ UNWTO statistički pokazatelji < <https://www.unwto.org/tourism-statistics/key-tourism-statistics> > (Posjećeno 28. ožujka 2023.)

turista. Prema podacima novozelandske vlade, turizam igra važnu ulogu u gospodarstvu Novog Zelanda i pridonosi oko 6% BDP-a zemlje. U 2019. godini, Novi Zeland je zabilježio oko 3,9 milijuna međunarodnih dolazaka, a turizam je bio odgovoran za oko 20% izvoza usluga. Među najpopularnijim aktivnostima turista su posjet nacionalnim parkovima, aktivnosti na otvorenom, razgledavanje kulturnih atrakcija i gastronomija.⁵⁸

Osim toga, turizam u Novom Zelandu ima visok udio u zapošljavanju, zapošljavajući oko 8% radne snage. Prema podacima iz 2020. godine, broj turističkih dolazaka u Novi Zeland značajno se smanjio uslijed pandemije COVID-19 i uvođenja strožih mjera putovanja. Međutim, nadležne vlasti nadaju se oporavku turizma u skoroj budućnosti.

Neki od ključnih statističkih pokazatelja koji se prate u turizmu u Novom Zelandu uključuju broj međunarodnih dolazaka, potrošnju turista, dužinu boravka i prihode od turizma. Prema podacima za 2019. godinu, najveći broj međunarodnih dolazaka zabilježen je iz Australije, s ukupno 1,5 milijuna dolazaka, dok su Kina, Sjedinjene Američke Države i Ujedinjeno Kraljevstvo bile sljedeće najčešće zemlje porijekla turista. U pogledu potrošnje turista, podaci iz 2019. godine pokazuju da su turisti potrošili oko 17,2 milijarde novozelandskih dolara (oko 11,9 milijardi američkih dolara). Ovaj iznos uključuje troškove smještaja, hrane, aktivnosti i prijevoza. Dužina boravka turista u Novom Zelandu također je važan pokazatelj turizma. Prema podacima iz 2019. godine, prosječna duljina boravka međunarodnih turista u Novom Zelandu bila je oko 22 dana.⁵⁹

Konačno, prihodi od turizma predstavljaju važan ekonomski pokazatelj turizma u Novom Zelandu. U 2019. godini, prihodi od turizma iznosili su oko 11,7 milijardi novozelandskih dolara (oko 8,1 milijardu američkih dolara). Uz to, Novi Zeland je poznat po svojim održivim turističkim praksama i naporima za očuvanje prirodnih ljepota zemlje, kao što su nacionalni parkovi i zaštićena područja. Također, Novi Zeland je poznat po svojim aktivnostima na otvorenom, poput planinarenja, biciklizma i vodenih sportova, što ga čini popularnom destinacijom među ljubiteljima aktivnog turizma.⁶⁰

⁵⁸ UNWTO statistički pokazatelji < <https://www.unwto.org/tourism-statistics/key-tourism-statistics> > (Posjećeno 28. ožujka 2023.)

⁵⁹ IBID

⁶⁰ IBID

ZAKLJUČAK

Novi Zeland je predivna zemlja koja nudi mnogo toga za istraživanje i doživljaj. Sa svojom izuzetnom prirodom, netaknutim plažama, zanimljivom kulturom i ljubaznim stanovnicima, ova zemlja je omiljena destinacija mnogih turista. Osim toga, Novi Zeland je poznat po svojim inovacijama u različitim područjima, kao što su turizam, tehnologija i zdravstvena skrb. Također je jedna od najsigurnijih zemalja na svijetu. Ipak, važno je napomenuti da Novi Zeland ima neke izazove, poput pritiska na stanovanje u većim gradovima, problema s klimatskim promjenama i drugih socijalnih i ekonomskih pitanja. Međutim, zahvaljujući odlučnosti njegovih stanovnika i vlade, ovi problemi se aktivno rješavaju. Novi Zeland je zemlja koja vrijedi posjetiti i u kojoj je ugodno živjeti, ali kao i u bilo kojoj drugoj zemlji, postoje i izazovi koji se moraju savladati. Međutim, u zadnjih nekoliko godina, Novi Zeland se suočio s još jednim izazovom - pandemijom COVID-19. Međutim, vlada Novog Zelanda je uspješno upravljala situacijom, te su ograničenja i mjere zaštite bile vrlo učinkovite u suzbijanju širenja virusa.

S obzirom na zemljopisni položaj Novog Zelanda i udaljenost od pružanja turističkih središta, može se pretpostaviti da država uopće nema razvijeni turizam, ili je u tom slučaju ima, da je slabo razvijena. Još jedan problem koji može omesti turizam jest činjenica da glavni otoci, Sjeverni i Južni, leže na liniji rasjeda između dvije tektonske ploče, koje su dio poznatog Vatrenog kruga. Kao što je već objašnjeno, seizmičnost uzrokovana tektonskim pločama utječe na aktivnost vulkana i geozira.

Srećom, ove aktivnosti do sada nisu bile opasne po ljude, a mještani su ih uspjeli smjestiti kao turističku atrakciju. Problem povezanosti s ostatkom svijeta riješen je u dvadesetom stoljeću uvođenjem čarter letova, što je rezultiralo razvoju masovnog turizma u svijetu i doprinio da se Novi Zeland uključi u turističku ponudu. Popularnost otoka porasla je početkom dvadeset prvog stoljeća, kada se na otocima snimala svjetski poznata triologija „Gospodar prstenova“. Broj posjetitelja je 2004.godine imao 2, 163, 427, a bilježi stalan rast sve do danas. Zahvaljujući vulkanskom i ledenjačkom postanku reljefa, država obiluje nacionalnim parkovima, od kojih je u ovom seminarskom radu izdvojen Fiordland, te Mount Cook sa najvišim novozelandskim vrhom. Ove dvije prirodno – geografske atrakcije privlače planinare, eko – turiste, avanturiste, te mnoge druge obožavatelje prirode. Osim prirodno – geografskih atrakcija, također se spominje i obilježava maorska kultura. To je neizostavna atrakcija koja je izvodi kao tradicionalan pozdrav dobrodošlice. Također, Novi Zeland

posjeduje bogatu floru i faunu. Nalaze se mnoge zaštićene i endemske vrste kao što su ptica kiwi, kauri stabla, srebrne paprati koje su navedene u ovome seminarskom radu.

Turizam je važan gospodarski sektor u Novom Zelandu, a zemlja je poznata po svojim prirodnim ljepotama, poput fjordova, jezera, planina i nacionalnih parkova. Aktivnosti na otvorenom, poput pješčenja, planinarenja, biciklizma i vodenih sportova, također su popularne među turistima. Sve u svemu, Novi Zeland je zemlja koja nudi mnogo toga za istraživanje i doživljaj, od prirodnih ljepota i aktivnosti na otvorenom do bogate kulture i tradicije. Unatoč izazovima s kojima se suočava, Novi Zeland ostaje popularna destinacija i željena lokacija za život i rad.

LITERATURA

KNJIGE:

1. Bakarić Palička, S., 2003: *Geografski atlas za srednje škole*, Zagreb
2. Christensen, C., & Jenks, S. (2002). *New Zealand: A Geographical Introduction*. Routledge.
3. Curić, Z., Glamuzina, N., Tvrtko – Opačić, V., 2013: *Geografija turizma*, Zagreb
4. Keller, N., et al., 1998: *New Zealand*, Lonely planet, London
5. McLean, R. F. (2016). *The geography of transport systems in New Zealand*. Springer.
6. Robertson, H. A., Dowding, J. E., Elliott, G. P., Hitchmough, R. A., Miskelly, C. M., O'Donnell, C. F., ... & Taylor, G. A. (2017). Conservation status of New Zealand birds, 2016. *New Zealand Threat Classification Series*, 19.
7. Scott, M. (2010). Adventure tourism in New Zealand. *Geography*, 95(1), 23-29.
8. Sharpley, R. (2010). Tourism and sustainable development: exploring the theoretical divide. *Journal of sustainable tourism*, 18(1), 1-5.
9. Strzepek, K. M., & Yohe, G. W. (2016). Climate change and the geographic distribution of water resources: implications for New Zealand's economy. *Climatic Change*,
10. Šegota, T., 2000: *Geografija Australije i Oceanije*, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb
11. Tait, A., & Duncan, R. P. (2018). Current and projected future climatic suitability of habitat for threatened coastal birds in New Zealand. *PeerJ*,
12. Turner, P., et al., 1998: *New Zealand*
13. Vojnović, N., 2017.: *Prirodna osnova i turizam*, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula
14. Vujnović, D., ur., 1990: *Veliki atlas životinja*, Mladinska knjiga, Ljubljana – Zagreb

INTERNETSKE STRANICE:

1. Aucklandu, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/auckland/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
2. Baloons over Wikato- manifestacija, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/waikato/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
3. Christchurch, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
4. Geografski položaj i prostiranje vatrenog kruga < <https://hr.maps-new-zealand-nz.com/novi-zeland-geografija-karti> > (Posjećeno: 28. veljače 2023.)
5. Geografski položaj Novog Zelanda < www.worldatlas.com/ > (Posjećeno: 28. veljače 2023.)
6. Hamilton, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/hamilton/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
7. Hobbiton Movie Set, službena stranica < <https://www.hobbitontours.com/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
8. Kiwi < <https://www.newzealand.com/au/10-best-places-to-see-kiwi-in-new-zealand/> > (Posjećeno: 15. ožujka 2023.)
9. Klimatska mapa Novog Zelanda < <https://hr.maps-new-zealand-nz.com/novi-zeland-geografija-karti> > (Posjećeno: 28. veljače 2023.)
10. Kowhai < <https://theculturetrip.com/pacific/new-zealand/articles/kowhai-11-facts-about-new-zealands-national-flower/> > (Posjećeno: 15. ožujka 2023.)
11. Maori kultura, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/maori-culture/> > (Posjećeno: 16. veljače 2023.)
12. Muzej Te Papa < <https://nomadsworld.com/te-papa-national-museum-of-nz/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
13. Muzej Waikato < <https://www.eventfinda.co.nz/venue/hamilton-waikato-museum> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
14. NP Fiordland, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-fiordland/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)

15. NP Mount Cook, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-aoraki-mount-cook/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
16. NP Tongariro, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/feature/national-parks-tongariro/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
17. Queenstown < <https://www.pinterest.com/pin/the-30-most-picturesque-winter-towns-from-around-the-world--215821007121104354/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
18. Re:START Mall, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/christchurch-canterbury/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
19. Regija Rotorua < <https://www.touristsecrets.com/destinations/things-to-do-in-rotorua-new-zealand/> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
20. Rijeka Waikato < <https://www.rnz.co.nz/news/national/420271/agreement-to-take-more-water-from-waikato-river-reached> > (Posjećeno: 21. ožujka 2023.)
21. Službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/volcanic-and-geothermal/> > (Posjećeno: 15. veljače 2023.)
22. Službena stranica Nacionalnog muzeja Te Papa Tongarewa < <https://www.tepapa.govt.nz/> >
23. Službena stranica muzeja Auckland < <https://www.aucklandmuseum.com/> >
24. Službena stranica Muzej Canterbury < <https://www.canterburymuseum.com/> >
25. Stadion Waikato, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/waikato/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)
26. Šuma Waipoua < <https://www.westend61.de/en/imageView/FOF11177/new-zealand-forest-footpath-toward-dawson-falls-in-egmont-national-park> > (Posjećeno: 22. ožujka 2023.)
27. UNWTO statistički pokazatelji < <https://www.unwto.org/tourism-statistics/key-tourism-statistics> > (Posjećeno 28. ožujka 2023.)
28. Vulkani, Službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/volcanic-and-geothermal/> > (Posjećeno: 15. veljače 2023.)
29. Wellington, službena stranica Novog Zelanda < <https://www.newzealand.com/int/wellington/> > (Posjećeno: 23. ožujka 2023.)

POPIS SLIKA

Slika 1. Geografski položaj Novog Zelanda	4
Slika 2. Geografski položaj i prostiranje vatreneog kruga	8
Slika 3. Klimatska mapa Novog Zelanda	10
Slika 4. Rijeka Waikato (najdulja rijeka Novog Zelanda).....	11
Slika 5. Kowhai novozelandski nacionalni cvijet.....	12
Slika 6. Novozelandska ptica Kiwi.....	13
Slika 7. Nacionalni park Fiordland	15
Slika 8. Nacionalni park Tongariro.....	16
Slika 9. Nacionalni park Mount Cook	17
Slika 10. Šuma Waipoua.....	18
Slika 11. Queenstown- južni otok.....	19
Slika 12. Regija Rotorua.....	20
<i>Slika 13. Muzej Te Papa</i>	21
Slika 14. Muzej Waikato	22
Slika 15. Maori- narod Polinezije	24
Slika 16. Baloons over Waikato	25
Slika 17. Grad Auckland.....	29
Slika 18. Plaža sa crnim pijeskom- Auckland	30
Slika 19. Grad Wellington	32
Slika 20. Makara Peak Mountain Bike Park.....	34
Slika 21. Grad Christchurch.....	34
Slika 22. Re:START Mall- trgovački centar	36
Slika 23. Grad Hamilton	37
Slika 24. Hobbiton Movie Set.....	38
Slika 25. Stadion Waikato	39

SAŽETAK

Završni rad iz kolegija "Turistička geografija svijeta" temelji se na turističkim resursima Novog Zelanda, prirodnim i umjetnim atrakcijama. Rad započinje uvodom u prometni i turistički geografski položaj Novog Zelanda, a zatim se definiraju i objašnjavaju prirodne osnove u funkciji razvoja turizma, s fokusom na topografiju, klimu i vegetaciju, vode i prirodne rezervate, u ovom slučaju nacionalne parkove. Zatim se upoznaje s kulturnom i povijesnom baštinom, muzejima i aktivnostima te drugim bazama kulturnih atrakcija. Osim toga, fokus je na turizmu posebnih interesa. Uz zaključak je i poglavlje o turističkim smještajnim kapacitetima, koje obuhvaća dolazak i noćenje turista.

Ključne riječi: prirodna osnova, geografski položaj, turizam posebnih oblika, turistički smještajni kapaciteti, antropogena atrakcijska osnova, razvoj turizma

ABSTRACT

The final paper from the course "Tourist Geography of the World" is based on New Zealand's tourist resources, natural and man-made attractions. The paper begins with an introduction to the traffic and tourism geographical position of New Zealand, and then defines and explains the natural bases in the function of tourism development, with a focus on topography, climate and vegetation, water and nature reserves, in this case national parks. Then he gets acquainted with the cultural and historical heritage, museums and activities and other bases of cultural attractions. In addition, the focus is on special interest tourism. In addition to the conclusion, there is also a chapter on tourist accommodation facilities, which includes the arrival and overnight stay of tourists.

Keywords: natural base, geographical location, tourism of special forms, tourist accommodation facilities, anthropogenic attraction base, tourism development